

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

11/ 2017 / ročník XXVII / 25 Kč

Antonín Randa

Léčit bolesti srdce

9 Poznáváme diecézi: Hoješín

21 Marie Terezie

17 Život ve fotografiích Petra Macla

23 Včelaření a duchovní život

Kněžské svěcení

Hradec Králové, sobota 21. října 2017

Foto František Pálta, Člověk a víra

1 Obřadu svěcení se zúčastnilo sto duchovních, včetně pražského emeritního pomocného biskupa Karla Herbsta. **2** Prostrace je pro svěcence úkon naprostého odevzdání svého života do služby Bohu. **3** Tři novosvěčenci uděli svá první novokněžská požehnání třem přítomným biskupům. **4** ...ještě jako jáhnové. **5** Světitel biskup Jan žehná Kristovým novokněžům a prosí pro ně Boha o dary Ducha Svatého. **6** Životní událost, na kterou se nezapomíná.

(Z obsahu

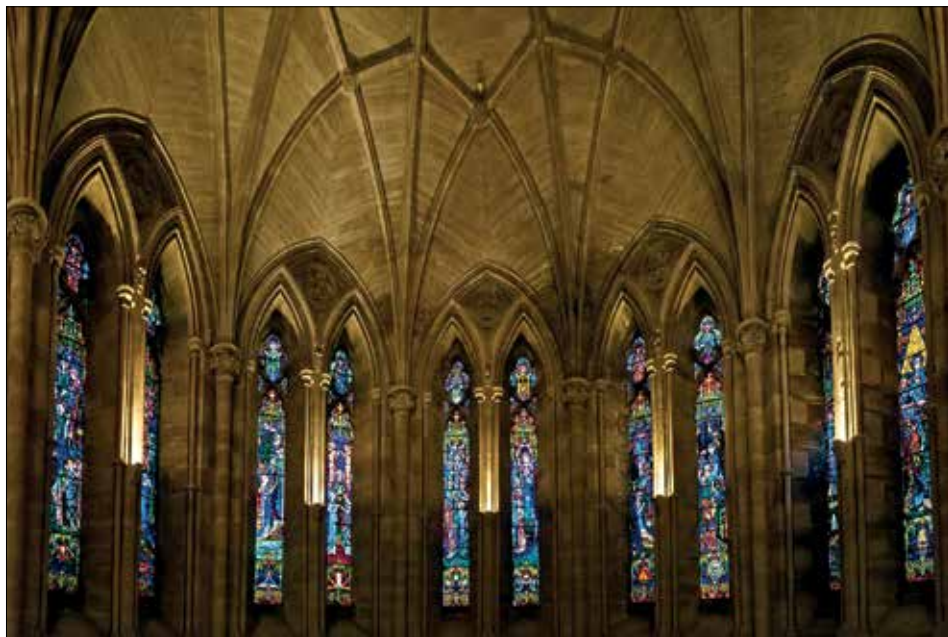
- 5 **rozhovor**
Postavit zbořené mosty,
léčit bolesti srdce
- 9 **poznáváme diecézi**
Klášter Hoješín
- 11 **jak to vidím já**
Nežít jen pro sebe
P. Martin Lanži
- 12 **teologie**
Proč je důležitý pojem „cíle“
v morálce
- 14 **pouť**
S biskupy do La Saletty
- 17 **svědectví**
Lidská tvář je vzrušující
- 21 **historie**
Marie Terezie
- 23 **jak to vidím já**
Včelaření a duchovní život
Karel Sládek
- 25 **osobnost**
František Reyl
- 26 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 32 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství
královéhradecké, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení,
Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové, tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Garamon s. r. o.
Hradec Králové.

Cena: 25 Kč.
Roční předplatné: 275 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové, č. ú. 1016004393
/5500, variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Svátek Všech svatých

Každý rok na počátku listopadu slavíme krásný svátek Všech svatých. Jeho kořeny sahají až do 4. století. Ve Východní církvi se totiž už tehdy slavila památka všech těch, kteří položili svůj život pro víru. V Západní Církvi se datuje vznik památky na Všechny svaté na počátek 7. století. V roce 608, dne 13. května, se v Římě slavilo posvěcení bývalého pohanského chrámu Pantheonu, který byl vystaven v roce 25 před narozením Krista, za vlády císaře Oktaviána Augusta. Pohané ho zasvětili všem bohům. Je to div slavného římského stavitelství. Chrám je totiž okrouhlý, bez oken, bez pilířů a bez sloupů. Světlo se do něho dostává jen odshora, kde je okrouhlý neza- sklený otvor o průměru 8,85 m. Voda, která dovnitř naprší, je odváděná kanalizací, která je zabudována do podlahy. Chrám má stejný průměr i výšku – to je 43,29 m. Proti vchodu stál oltář nejvyššího římského boha Jupitera a po stranách byly oltáře se sochami ostatních římských bohů. Postupně, jak křesťanství v Římě zapouštělo kořeny, bořily se pohanské chrámy a oltáře. Jediný Pantheon zůstal jako poslední. Zachovali ho jako kulturní památku. Papež sv. Bonifác IV. nařídil, aby z něho odstranili všechny pohanské modly a Pantheon změnil na křesťanský chrám. Den před vzpomínaným posvěcením dovezli do tohoto chrámu na osmnácti nádherně vyzdobených vozech množství relikvií svatých mučedníků a uložili je do skříněk, které tam byly pro tento účel připraveny. Papež pak zasvětil tento chrám Blahoslavené Panně Marii a všem svatým mučedníkům. Zároveň nařídil, aby se ve výroční den tohoto posvěcení konala slavnost Všech svatých.

Papež Řehoř III. pak v roce 731 vystavěl v chrámu sv. Petra kapli ke cti všech svatých apoštolů, mučedníků a spravedlivých. Spolu s biskupy nařídil, aby se slavnost uctívání Všech svatých slavila v Římě vždy 1. listopadu. Věřící si tak začali připomínat, že je mnoho svatých, kteří během roku nemají svůj svátek. Jejich společná oslava tak začala připadat na den 1. listopadu. O sto let později - roku 844 - papež Řehoř IV. rozšířil slavení tohoto svátku na celou univerzální církev. Od té doby se svátek každoročně slaví po celém světě.

Církev vždy hlásala, že konečným smyslem uctívání svatých je sláva Boží a posvěcení člověka skrze život plně se shodující s Boží vůlí a skrze následování ctností těch, kteří byli svým životem a příkladem vynikajícími učedníky Páně.

Miloslav Šíffel, Pouchov)

P. Bohumil Kolář na projížďce po Karlíně se svým přítelem, kardinálem Miloslavem Vlkem

Postavit zbořené mosty, léčit bolesti srdce

Nedávno jsme pozvali k nám domů na nedělní oběd jednoho staršího kněze z naší velmi živé městské farnosti, který udělal. Za svůj život udělal pro město a okolní vesnice obrovský kus práce, za kterou se mu dostalo mnohých ocenění a přízně od lidí, a to nejen od věřících. Jaké však bylo naše překvapení, když jsme z úst dotyčného kněze během návštěvy uslyšeli, že ho těší naše pozvání, protože téměř žádná nedostává... Stejně jako my si všichni kolem myslí, že má pozvání naopak tolik, že jistě nemůže všem vyhovět. Podobně je většina lidí přesvědčena, že o zestárlé kněze je jistě dobře postaráno. Jaký to omyl! A přesně tady může vyplnit prázdné místo **Cesta 121**. O tom jsme si povídali s jejím ředitelem **Antonínem Randou**.

77 Pomáhat stárnoucím kněžím, kteří svůj život dali do služby, to je zajímavý cíl.

Prvotní myšlenka vznikla v době, když jsem byl šéfredaktorem Katolického týdeníku a v rámci své práce navštěvoval starší kněze na farách. Někteří z nich žili v dost nevyhovujících podmínkách. Ač byli mentálně v dobré kondici, hodně je limitoval špatný pohyb a různé překážky v prostorách, v nichž bydleli. Strmé schodiště, nevyhovující koupelna, topení na tuhá paliva. Přesto se upínali na to, že se nikam nechtějí stěhovat a někteří z nich si nesli obavy z přeložení jako těžký kříž. Toto všechno bylo impulsem, abychom se jim, spolu s mým kolegou P. Prokopem Sioszstronkem, převorem břevnovského kláštera, pokusili pomoci. A protože nám bylo jasné, že technické pomůcky budou nákladné, museli jsme k celému problému přistoupit systematicky.

77 Proč Cesta 121?

„Pozvedám své oči k horám, odkud mi přijde pomoc...“ Právě tak začíná žalm s číslicí 121. Vypovídá o pomoci, která ke kněžím přichází. Stává se nám, že někteří kněží nás vyhlíží a očekávají doslova s otevřenými dveřmi. Stojí před farou nebo u okna, tak moc se těší na setkání. I loučení bývají dojemná. Ono se stačí vžít do role někoho, kdo investoval většinu svých vlastních peněz do oprav far a kostelů a najednou přišlo stáří a našlo takového člověka nepřipraveného, odkázaného na pomoc druhé osoby. Vzpomínám si na kněze, který se se mnou před farou dlouze loučil, v očích měl slzy a i potom, když už jsem seděl v autě a odjížděl pryč, stál pořád na chodníku s rozpaženýma žehnajícímá rukama.

77 Oslovují vás lidé a posílají ke kněžím, kteří pomoc potřebují?

Je to čím dál častější. Přitom zpočátku se zdálo být naše aktivita některým až podezřelá. Obecně panovala představa, že

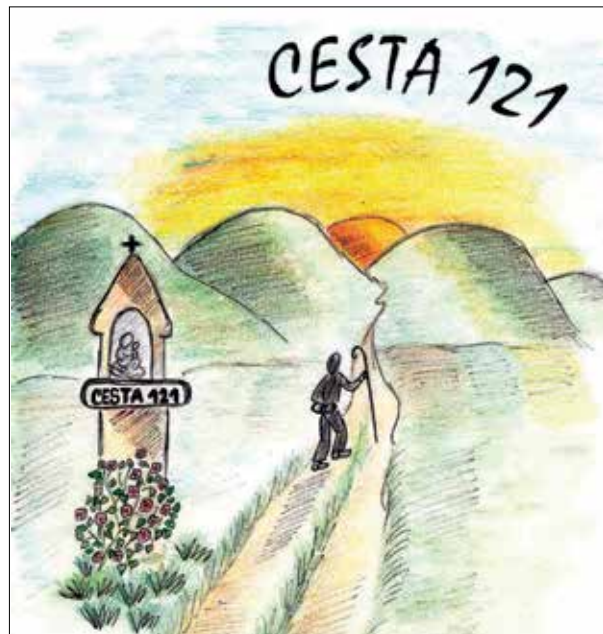
otázka dožívání starších kněží, má církev vyřešenou existencí kněžských domovů, takže není důvod, aby se v tomto ohledu něco měnilo. Překvapovalo mě to, protože jsem se domníval, že většina z nás má zkušenosti z vlastních rodin, kdy starý člověk dá spíše přednost třem dnem života v domácím prostředí než aby žil ještě tři měsíce, ale v nemocnici. Postupně jsme však zjistili, že můžeme péči kněžských domovů šikovně doplňovat. Od časů, kdy jsme s našimi službami začínali, nastal úžasný pokrok. Dnes už není výjimkou, že se ozvou přímo z biskupství a požádají nás o konkrétní pomoc. To je pak pro nás velká radost, protože takhle jsem si vždycky představoval, že bychom mohli fungovat.

77 Kněžský domov v Českých Budějovicích se ale nedávno zrušil.

Byla to pro všechny velmi citlivá záležitost. Původní domov byl ekonomicky neudržitelný, o tom se vědělo, ale najít řešení nebylo vůbec snadné. Toto období určité

◀ Narozeniny P. Václava Huška

◀ „Pozvedám své oči k horám...”

nejistoty, bylo pro kněze i personál asi nejsložitější. Teď už jsou kněží v domově ve Veselí nad Lužnicí, kde je opravdu hezké prostředí a k mé velké radosti s kněžími zůstala i jejich dobrá duše Irena Třebínová, která vedla původní domov. V září navíc nastoupila nová, zkušená paní ředitelka. Jsme v úzkém kontaktu a flexibilně řešíme různé provozní situace, aby přechod do nového prostředí byl pro kněze co nejsnazší. Mám radost, že se to daří a těší mě rovněž to, že jeden z kněží z původního domova se nakonec mohl vrátit zpět do své mateřské farnosti, v níž jsme mu vytvořili s pomocí místních, důstojné zázemí.

77 Jak na pomoc Cesty 121 reagují ti, ke kterým je pomoc směřována a nabídnuta? Brání se jí třeba s tím, že se o sebe postarají sami?

Bývají samozřejmě rádi, ale občas se setkáváme s případy, kdy má kněz určité

problémy a nechce, aby se o nich vědělo. Proto se snažím jezdit po vikariátních setkáních, aby kněží osobně poznali, že jim pomáhá konkrétní, živý člověk, který je absolutně diskrétní a ne nějaká anonymní instituce. Ale je pravda, že občas někteří kněží pomoc odmítají s tím, že jsou jinde potřebnější. Bývají neuvěřitelně skromní. Rovněž se nám stává, že se potkáme s knězem, který žádnou materiální pomoc nepotřebuje, ale je rád, že si na něj někdo vzpomněl a že někomu stojí za to, aby ho přijel navštívit.

77 Splnili jste i zcela netradiční přání?

Vzpomínám si na jednoho osmdesátiletého kněze, který nikdy nebyl v zahraničí. Tehdy jsme měli možnost vzít ho vlakem do Lurd. A tak jel. Z cesty byl nadšený. Dokonce si psal deník. Připomínal mi nadšené dítě, které poprvé vyjelo na školu v přírodě.

77 Jakého charakteru je vaše nejčastější pomoc?

Často řešíme potíže s mobilitou stárnoucích kněží. Fary nejsou bezbariérové, dveře bývají úzké, hlavně do koupelen. Dostat se do vany je také kumšt, navíc spojený s rizikem pádu. Provádíme tedy rekonstrukce koupelen, upravujeme toalety, myslíme i na možnost vjíždět do těchto prostor na vozíku. Zajišťujeme polohovací postele, výměnu topení, schodišťové sedačky...

77 V dnešní moderní době lze potkat kněze, kteří žijí v zanedbaném prostředí, téměř na způsob sv. Jana Maria Vianeye?

Ano, ale nutno dodat, že se mnohdy jedná o jejich vlastní rozhodnutí. Už jsem se setkal i s případy, kdy šlo spíše o sociální poruchu, a to je pak trochu něco jiného

Soutěž

Chcete vyhrát mobilní telefon Samsung Galaxy J3? Stačí se zúčastnit soutěže Cesty 121, která věnuje telefon od svého sponzora, a odpovědět na otázku: **Co znamená číslice 121 v jejím názvu?**

Odpovědi zasílejte na adresu Redakce Adalbert, Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové nebo na e-mail: srsen@bihk.cz nejpozději do 30. 11. 2017. Ze správných odpovědí vylosujeme výherce a telefon mu zašleme.

(P. František Segeť rehabilituje v domácím prostředí (vlevo) P. Zdeněk Maryška by se bez schodišťové sedačky už neobešel (vpravo))

než dobrovolná skromnost a chudoba. Zvlášť, když kněz přijímá farníky nebo třeba návštěvu z obce. Ale vzpomínám si na jednoho kněze, který mě zval na faru s tím, ať se připravím, že je u něho strašná zima. Studených far jsem zažil plno, takže jsem jeho varování nedával velkou váhu, ale tohle bylo něco mimořádného. Když jsem přijel na dotyčnou faru, otevřel mně muž v modrákách a vaťáku. Zavedl mě do jedné z místností a já čekal, že zavolá pana faráře. Když si však sedl naproti mně, postupně mi začalo docházet, že právě tento muž je místním farářem. Dozvěděl jsem se, že má na starosti dvaadvacet kostelů, které stále dokola opravuje, a na mši mu chodí v průměru tak tři lidi. Přes den netopil, trochu si zatopil jen na noc. Domluvili jsme se, že mu pomůžeme zřídit důstojné zázemí pro poutníky, kteří občas přijedou k nedalekému poutnímu místu autobusem. Pro sebe nechtěl nic.

?? Máte stanovenou nějakou finanční hranici pro každý jeden případ?

Každý případ posuzujeme individuálně. Ještě se nám nestalo, že bychom nedokázali pomoci z důvodu, že bychom nesehnali finanční prostředky. To se zatím, díky Bohu, podařilo vždy, i když třeba schodišťová sedačka stojí kolem tří set tisíc a dříve nám na ni přispívaly pojišťovny. Teď už nedávají nic.

?? Jsou lidé solidární?

Ano, jsou. V církevním společenství se povědomí o naší činnosti rozšířilo. A i když je nejčastější darovaná částka cca dvě stě korun, okruh našich příznivců je široký, takže když se k tomu občas přidají i firmy, dá se pomáhat opravdu účinně. K tomu pořádáme koncerty, sportovní turnaje a další akce, jejichž výtěžek jde na naši činnost.

?? Co třeba model „adopce kněží do rodin“?

Několik případů jsme měli, ale nemáme s tím jednoznačně dobrou zkušenost. Pro rodinu, která se pro něco takového rozhodne, je to velký závazek. Občas přecení své síly a ani pro kněze to není jednoduché, protože celý život byl zvyklý rozhodovat o dění ve farnosti a najednou by se měl přizpůsobovat modelu, kterým rodina žije. Klade to velké nároky na trpělivost všech zúčastněných. Nám se osvědčila forma obdobné pomoci, která však probíhá přímo na faře. My ji vybavíme potřebnými pomůckami, upravíme interiér a finančně přispějeme lidem, kteří o kněze pečují. Snad jedině v případech, kdy už kněz žije s konkrétní rodinou dlouhodobě, nebo se jedná dokonce o příbuzného, pak je to něco jiného, zde pomáháme také a moc rádi.

?? Pokud se dnes ohlédnete za uplynulými roky, jak je vnímáte?

Na počátku byla nejistota. Na kontě jsme měli nulu a před sebou výzvu, o níž jsme netušili, zda na ni budeme stačit. Jeden z prvních případů byl kněz, který, když chtěl ven z fary, musel se vždycky po zadku sesouvat po schodech dolů. Přijel jsem ho navštívit a najednou jsem byl v pozici, kdy jsem mu mohl pomoci. To byla veliká radost. Dnes se spíše ptám, kam až může šíře naší pomoci sahát. Všimám si toho, že dnes už zdaleka nepomáháme jen kněžím seniorům, ale jsme nablízku i mladším, pokud prožívají náročné období, anebo jsou třeba přepracovaní a chtějí si odpočinout někde stranou od lidí.

?? Kolik osob tvoří Cestu 121?

Jsme čtyři stěžejní pracovníci. Sám jsem od loňského podzimu placeným zaměstnancem, takže mám na práci v terénu více času než dříve. Agenda totiž začala v posledních letech velmi narůstat a už se nedalo všechno zvládat pouze dobrovolnickým nadšením. Máme ekonoma, účetní, zbytek sil je rozdělen mezi dobrovolníky, kteří nám pomáhají v konkrétních případech ať už samotnou péčí, nebo třeba roznáší propagační materiály v okolí svého bydliště. Fungujeme jako zapsaný spolek, což nám dovoluje

pracovat maximálně flexibilně a lidé, jimž pomáháme, oceňují i již zmiňovanou diskrétnost. Díky tomu se nám občas podaří postavit zbořené mosty a vyléčit mnohé bolesti srdce.

Co třeba pomoc, která se nezdařila?

Ne vždy se dají všechny případy řešit domácí péčí. Někdy je skutečně vhodnější využít kvalitní péči odpovídajícího zařízení se všemi službami, které by doma byly nedosažitelné. To však nebereme jako náš neúspěch. Ale zrovna v královéhradecké diecézi se mi stalo, že jsem se za jedním knězem chystal tak dlouho, až zemřel. Bylo to ještě v době, kdy jsem pracoval jako šéfredaktor v Katolickém týdeníku a na práci pro Cestu 121 jsem měl jen velmi omezené časové možnosti. Dnes už by se to nestalo, přesto mě to dodnes mrzí.

Máte nějaký osvědčený způsob, jak se dopátrat kněží, kteří by potřebovali pomoci?

Nejčastěji nás kontaktují farníci. Ti mají nejlepší přehled o tom, jak to s jejich farářem vypadá, jsou s ním každý týden v kontaktu. Pokud o nás vědí a zavolají, můžeme se na pomoc dobře připravit a hned řešit, co je potřeba. Snažíme se být po

ruce i vikářům a děkanům, protože bývá důležitá i určitá koordinace, například pokud naši pomoc provází investice do fary. Nejlepší je, když se nám ozve přímo kněz, že něco potřebuje, ale někteří se přeci jen zdráhají, takže jsme rádi za kombinaci všech výše zmíněných forem kontaktů.

Co děláte pro to, aby se o vás vědělo?

Těší mě, že o Cestu 121 je ze stran médií zájem. Stále se pohybuji v novinářském prostředí, takže mám možnost hovořit o naší práci a vážím si toho, že to redakce oslovuje a vidí v našich snahách smysl. Takže lidé se o nás mohou dozvědět prostřednictvím médií, anebo z tiskových materiálů, které občas bývají v kostelech. Kněze se pak snažím osobně navštěvovat, a pokud někde pomůžeme, informace se následně šíří vlastně sama. Kněží si o tom v rámci vikariátu či děkanátu řeknou mezi sebou.

Cesta 121 je asi hodně na cestách...

Neustále. Auto je moje kancelář. Dnes už občas pomůžeme i v zahraničí. Například jednomu knězi v Indii, který u nás určitou dobu působil a onemocněl rakovinou. Nebo bohoslovcům v Sýrii, či teď naposledy kněžím v Moldavsku.

A zrovna dnes mi po cestě na D1 zazvonil telefon a volal mi kněz ze Slovenska, který je ochrnutý.

Jak mohou lidé Cestu 121 podpořit?

Finanční prostředky se neshání snadno, takže jsme vděční za každý dar, který lidé pošlou. Firmy mají zase jiné možnosti, aktuálně třeba hledáme sponzora, který by nám poskytl kartu na tankování pohonných hmot. To by nám opravdu hodně pomohlo. Ale oceníme třeba i to, když se někdo ozve, abychom mu poslali pár složenek k rozdělení. Naše práce je opravdu mozaikou, v níž propojení jednotlivců umožňuje vznik velkého díla.

Na co se letos těšíte?

Na podzim vyjde limitovaný počet CD s Koncertem pro kardinála, který se uskutečnil u příležitosti nedožitých narozenin kardinála Miloslava Vlků. Šlo o mimořádný hudební zážitek v podání Hudby Hradní stráže a Policie České republiky a se sólisty Kühnova sboru. Těším se, že si znovu připomenou tu nádhernou atmosféru, kterou jsme při koncertu společně zažili.

Pavel J. Sršeň

Předplatné měsíčníku Adalbert může být nápaditým dárkem!

Vážení čtenáři, po loňském úspěchu nabízíme opět

Dárkový poukaz na předplatné

časopisu Adalbert pro rok 2018

který můžete položit pod vánoční stromeček svým blízkým. Ozvěte se nám na redakční e-mail adalbert@bihk.cz nebo na telefon: 495 063 422.

(Toto nejsou tři sestry z Čechovova dramatu, ale z Hoješína

(Ora et labora

Klášter Hoješín, domov sestry Elišky Pretschnerové

Srdcem kláštera v Hoješíně je kaple. Světlá, moderní, prostorná. V minulosti musela pojmout k modlitbám více než padesátku sester. Původně rokokový lovecký zámek je z roku 1750. Zpustlý a zanedbaný ho v roce 1959 koupila kongregace Školských sester sv. Františka. Mezi těmi, které z něj vlastníma rukama vybudovaly Charitní domov řádových sester, byla **Eliška Pretschnerová**.

Podobně velký je refektář, z jehož oken je vidět do přilehlého parku s Křížovou cestou. Vede podél plotu, míjí domeček s úly a chatičku pro hosty. Přímo proti oknu je Golgota, v romantickém zátíší tůjí kříž. Západy slunce jsou tady prý neopakovatelné. Člověka maně napadne, zda jeho kouzlo obdivovaly i ty, které tady bývaly doma před více než půl stoletím. Sestry, které žijí v hoješinském zámku dnes, na ně často myslí. Jejich předchůdkyně tam s nimi symbolicky žijí pořád. Do kraje u Sečské přehrady přišly v těžké době. Byly už důchodkyně. Měly svoje neduhy a bolesti. Svůj čas tam protrpěly a promodlily. Proto sestry s láskou ctí jejich odkaz.

Do Hoješína jsem se před časem vydala s generálním vikářem Mons. Josefem Sochou. První, co jsme uslyšeli, byl hlas zvonu. „Tím tady zvoníme na sestru představenou,“ s úsměvem vysvětluje naše průvodkyně sestra Rita. „Často je někde po domě a tohle je nejrychlejší způsob, jak ji sehnat. Naše předchůdkyně začínaly s domácím telefonem, který spojoval zdejší budovy. Ještě ho máme. Je to takový muzeální kousek, ale jinak samozřejmě používáme mobily i počítače. Také auta a sekačku na trávu. Máme dokonce starý lis na ovoce, na kliku, kterým moštujeme. Leccos si uděláme vlastními silami společně s těmi, kteří nám chodí pomáhat.“

„Nesmíme zapomenout, že sestry jsou nejen hospodyně, ale také vzdělané ženy,“ připomíná můj průvodce. „Mnohé studovaly v Římě. Ve Věčném městě mají svůj generalát. Jejich představené vědí, že ke klášteru patří vzdělanost a univerzální pohled na církev. Proto mnohé dostaly možnost studovat na Papežské univerzitě Antonianum nebo na Papežské salesiánské univerzitě.“

„Z Říma se také startuje do misí,“ doplňuje další sestra. „Františkánky jsou učitelky, ošetrovatelky, ale rovněž misijní řád. Já jsem prožila jednu etapu svého života v Kazachstánu, to byla ohromná zkušenost. Bylo to krátce po

„perestrojce“, když se otevřela cesta k evangelizaci Ruska a vůbec bývalého Sovětského svazu. Naše generální představená vybrala Alma-Atu, což byla hranice mezi pravoslavným světem a islámem. Žily jsme tam ve františkánské komunitě bratří a sester. Trošku jsme si zopakovaly styl života, jak jsme ho znaly z časů totality. Docela obyčejná, prostá práce mezi lidmi, kterým jsme sloužily. Měly jsme tam zdravotní ambulanci, poskytovaly humanitární pomoc, učily jsme děti i dospělé. K tomu křty, svátosti. Bylo to opravdu nádherné. Hlavně naše vzájemné vztahy, protože jsme byli mezinárodní komunita – Američan, Ital, Polák, Slováci, Němci. To byla opravdu živá Církev. Misie tam dodnes žije, má už svou tradici. Kromě Kazachstánu jsme také v jižní Africe, v Chile, máme sestry v Indii, kde je velice živá provincie. Přibývá dorost, stěhujeme se na východ, františkánství je velké jako svět.“

„Hoješínský klášter významně přispěl k pokoncilové obnově,“ vrací nás domů Mons. Josef Socha. „Tady se zásluhou Elišky Pretschnerové dávaly do pohybu dokumenty druhého vatikánského koncilu, liturgické i jiné. Tady se studovaly a rozepisovaly. V době hluboké totality toto místo vydávalo svědectví o tom, že Církev žije. To byl velký přínos nejen pro naši diecézi, ale i pro Církev v Česku.“

A tak jsme se společně vydali tam, kde žila po svém návratu z Říma. Od roku 1970 tam po dvě období vykonávala mandát generální představené Školských sester sv. Františka. Psal se rok 1983, když se jejím domovem stal opět Hoješín. Měla už svoje roky, ale neodpočívala. Byla to žena širokého rozhledu, znala situaci mezinárodní kongregace, ovládala několik cizích jazyků. Znovu usedla k psacímu stroji, překládala články ze zahraničních časopisů, opisovala formační materiály. Starala se také o nemocné sestry, pracovala na zahradě. Zdravotních obtíží a bolestí ale postupně přibývalo a sil ubývalo. Služebnice Boží sestra Eliška Pretschnerová OSF zemřela na začátku května 1993 a byla pochována na hřbitově v nedalekých Slatiňanech. Beatifikační

proces bývalé české provinciálky a generální představené kongregace Školských sester sv. Františka zahájil v červnu 2001 tehdejší královéhradecký biskup Dominik Duka. V dubnu letošního roku jmenoval jeho nástupce Jan Vokál nový tribunál i novou historickou komisi, která bude pokračovat v diecézní části procesu blahorečení. Postulátorka procesu sestra Zdislava Nosková mě při naší návštěvě zavedla do pokoje, který sestře Elišce patřival. Nachází se v prvním patře hoješínského kláštera a je na něm tabulka s číslem 66.

” Hoješínský klášter významně přispěl k pokoncilové obnově. Tady se zásluhou Elišky Pretschnerové dávaly do pohybu dokumenty druhého vatikánského koncilu, liturgické i jiné. V době hluboké totality toto místo vydávalo svědectví o tom, že Církev žije.

„Nic se tady nezměnilo. Zařízení zůstalo přesně tak, jak bylo. Včetně starého psacího stroje, na kterém sestra Eliška pracovala na oněch dokumentech druhého vatikánského koncilu. Všechno je původní. Na zdi visí maturitní fotografie výjimečné ženy. Její blízkost k lidem byla obdivuhodná. Když jsem se s ní poprvé setkala, bylo to při vizitaci. Mně bylo kolem dvaceti let a byla jsem celá rozechvělá, na co se mě bude ptát. Ona měla takový malý sešitek, sedla si proti mně, měla modré oči a ty se dívaly až na dno lidské duše. A položila mně otázku, kterou jsem vůbec nečekala. „Jsi šťastná?“ Odpověděla jsem „Ano, sestro Eliško, jsem šťastná.“ A ona řekla „Když budeš věrná Bohu, budeš ještě šťastnější.“ Jak říkám, bylo mně dvacet. Začínala jsem ještě s několika sestrami v Domově důchodců v Šolínově ulici v pražských

Dejvicích. 320 starých lidí, všechno jsem se učila. Byly jsme na začátku řeholního života, tajně jsme vstoupily do řádu, tajně v civilu jsme žily v tom ústavu. Pocházela jsem z klasické moravské rodiny a teď jsem viděla, že život není jednoduchý. Že tam žijí babičky a dědečkové, jejichž děti je tam daly. Bylo třeba jim vytvořit nový domov, vstřícné a bezpečné zázemí. Hledala jsem, jak postupovat, jak se učit. Sestra Eliška mně radila „Měj hodně ráda lidi. A dovol, aby lidi měli rádi tebe. Otevři se tomu, buď sama sebou, dělej rovné kroky,“ prostě mě nastavila do života. Jsem jí za to moc vděčná. Bylo to opravdu nádherné setkání. Potom se samozřejmě několikrát opakovalo a já jsem vždycy viděla její nadšení pro lidi, pro Boha, pro Církev, pro koncil. Ona chtěla, když se překládala liturgie do českého jazyka, aby všichni lidé měli přístup k těm tajemstvím. To byla žena Církve, žena lásky. A jak byla veliká, tak byla prostá, to na ní bylo krásné.“

Když potom vyjdeme na chodbu, zaujmou mě dvě panenky. Zaujmou a překvapí zároveň. Dostane se mi vysvětlení, že jedna má na sobě hábit, který nosily sestry před koncilem, druhá současný. Koncil doporučil obnovu řeholního oděvu, proto je součástí výstavy o sestře Elišce. Do koncilu, zdá se mi, byl oděv františkánek trochu nepraktický. „Trochu dost. Hlavně ty bílé, škrobené části. Dnes máme moderní materiály. Kdyby v tom původním hábitu vyšla dnes sestra na ulici, tak ji lidé budou vnímat jako někoho z jiné doby. A potom, většina z nás pracuje v nemocnicích, učí ve školách. Černé šaty s bílým límečkem, černý závoj s bílým lemováním, emblém s františkánským znakem, který sestry dostávají při prvních slibech. Prosté, praktické. Super.“

Osmělím se, když už je řeč o řeholním oděvu. Co vás do hábitu přivedlo, zeptám se. „Už je to přes 30 let. Jako studentka jsem se starala o paní s rakovinou a lecky jsem se ptala „Pane, jakou cestu pro mě máš?“ Tehdy jsem vnitřně poznala, že mě Bůh volá, abych byla sestra. To bylo ještě v totalitě, ale měla jsem zpovědníka, který mě seznámil s františkánkami na

Šolínce. Povolání se ve mně prohlubovalo i dalšími setkáními s lidmi, kteří mě oslovili a povzbudili na cestě k zasvěcenému životu.“

„Pro mě bylo povolání do řehole velkým překvapením,“ netají se svou osudovou cestou druhá. „Předpokládala jsem, že se vdám a budu mít plno dětí. Pocházím z katolické rodiny, ale s Bohem jsem se setkala, až když jsem dospívala. Bylo to setkání tak silné, že jsem si uvědomila, že nemohu jinak než naplno patřit Jemu. A On mě nějakými cestičkami dovedl do řehole, kam jsem původně nechtěla. Až časem jsem poznala, že je to Jeho vůle a pro mě to nejlepší.“

Nikdy pochybnosti?

„Těmi víra každého člověka musí projít. Jsou zkoušky. To zná každý, kdo věří v Boha, že přijde chvíle, kdy se ptá, jak to vlastně všechno je. A díky Boží milosti najde odpověď. Já sama třeba jsem si kolikrát říkala, „co když mám jinou cestu? Co když to mělo být nějak jinak?“ Ale když člověk chce zůstat s Bohem, modlí se, velkou oporou jsou sestry kolem, jejich příklady. Paradoxně možná taky těžkosti, kterými člověk prochází, nakonec ukáží tu pravou cestu, ze které nesejde.“

Eva Zálešáková)

Hoješín je otevřen pro každého

Společenství Školských sester svatého Františka z Assisi otevírá dveře svého domu v Hoješíně pro všechny, kdo se potřebují na chvíli zastavit, ztížit a duchovně občerstvit. Pořádá duchovní obnovy a setkání pro rodiny, mládež i děti, víkendové pobyty „modlitba a služba“. Přijet je tam možné na rodinnou nebo farní rekreaci, na školu v přírodě, na letní tábor nebo osobní odpočinek. V krásné přírodě Železných hor mnozí zažili pocit, že Bůh je hodně blízko.

! Každoroční listopadové připomínání si zesnulých je momentem, kdy sama příroda našeptává refrén o naší ohraničenosti, zároveň však odkazuje na kontinuitu...

Nežít jen pro sebe

Nestává se často, aby kněz byl volán k člověku, z kterého pomalu, ale jistě odchází život. Pokud však lidé nějakým způsobem věří, že v nějaké podobě život pokračuje i po smrti, je právě vzhledem na tuto skutečnost nespravedlivé nenaznačit právě svému blízkému, že umírá. Pokud se někdo domnívá, že život smrtí končí, nemá pro něho smysl se nad tímto tématem zastavovat. V takovém případě asi nezapůsobí ani děsivý výrok Dostojevského, že pokud Bůh není, je všechno dovoleno.

Dnešní mediální společnost produkuje přešlé iluzí, které nás obírají o zodpovědnost. Okamžité úvěry, internetová či virtuální realita, noví koblihovití politici. Na druhé straně bytostní konfrontace s odcházením mámy, táty, bratra, sestry, babičky, dědečka, kamaráda, kamarádky, souseda, sousedky je v přímém nesouladu s nekompromisní touhou, aby s námi ještě byli. Slova jako „děkuji“, „odpouštím“, „omlouvám se“ nejsou pak jenom projevem vědomé finální reflexe jediného racionálního bytí této planety, ale i platformou pro pozůstalé, jak se k životu umírajícího nebo už zemřelého postavit. Staletími osvědčenou podobou je veřejný pohřeb. Zesnulého přece mnozí znali a byl součástí bezčetných variací komunikace. Veřejné vytěsnění smrti je živnou půdou pro různé častokrát překvapivé vnitřní psychické pohody a nepohody. Protože ona slova „děkuji“, „odpouštím“, „omlouvám se“ jsou stejně důležitá i pro nás na této straně věčnosti. Projevem velkorysosti, ale úcty k druhému a k sobě samému, pak může být i osobní účast na pohřbu svého oponenta.

Každoroční listopadové připomínání si zesnulých je tedy momentem, kdy sama příroda díky padajícímu listí lehce našeptává refrén o naší ohraničenosti. Zároveň však u hrobů rodičů, sourozenců, či přátel odkazuje na kontinuitu. Vztahů, rodiny, státu. Z tohoto pohledu je proto správné uložit i urnu do hrobu a vůbec mít nějakou podobu hrobu. A kněz u lůžka umírajícího je pak jakýmsi tlumočníkem mezi časem a věčností.

P. Martin Lanži)

Proč je důležitý pojem „cíl“ v morálce

Katechismus katolické církve v člancích 1750–1754 definuje jako zdroje mravnosti lidských skutků celkem tři skutečnosti: „Mravnost lidských skutků záleží na zvoleném předmětu (ex obiecto electo), na vytyčeném cíli nebo úmyslu (ex fine intento seu ex intentione) a na okolnostech jednání (ex circumstantiis actionis).“

O samotném úmyslu či cíli jednání pak říká zjednodušeně toto: „*Úmysl se týká jednajícího subjektu; je hnutím vůle k cíli (intentio motus est voluntatis in finem). Je zaměřením na dobro, které se očekává od započatého jednání. Může orientovat život k poslednímu cíli. Cíl neospravedlňuje prostředky.*“ Úmysl (cíl jednání) předchází každému jednání a pravdivé poznání správného cíle je zcela zásadní nejen pro jednání, ale i pro celý život člověka. Proto tuto úvahu věnujeme právě rozboru pojmu „cíl“.

Než se pokusíme poukázat na morální význam cíle v jednání, je třeba zdůraznit tu skutečnost, že každé jednání je zaměřeno na nějaký cíl. Jinými slovy, vše, co jedná, jedná kvůli nějakému cíli (omne agens agit propter finem, podle slov svatého Tomáše). Cíl je příčinou všech příčin, neboť právě cíl vysvětluje veškerou aktivitu jednajícího nebo nějakého jsoucna. V živé přírodě nalezneme mnoho příkladů takového jednání, i když onen „pohyb“ k cíli samozřejmě respektuje dokonalost daného stvořeného organismu – tedy jinak se ke svým cílům vztahují organismy pouze na vegetativní úrovni (rostliny), jinak organismy obdařené vegetativními funkcemi a smysly (živočichové) a jinak organismy mimo to ještě obdařené rozumem (člověk). Kdybychom odhlédli od stvoření, i Boží jednání navenek je zaměřeno k určitým cílům. Bůh sám samozřejmě k žádnému cíli nesměřuje. Je to tak proto, že Bůh

sám sebe dokonale zná jako nejdokonalější jsoucno a sám sebe miluje jako nejvyšší a dokonalé dobro a tudíž nemá potřebu směřovat k něčemu jinému, protože nic dokonalějšího není. Jeho blaženost je ovšem natolik dokonalá, že ji touží sdílet – a to je cíl samotného stvoření. Sdílení Boží blaženosti je tedy nejen důvodem existence stvoření, ale i posledním cílem rozumem obdařených bytostí.

Pro nevěřícího člověka je často morální nauka církve zcela nepochopitelná právě proto, že mu chybí poznání posledního cíle, kterým je jednání křesťanů motivováno. Sami křesťané s tím někdy mohou

mít problém, pokud chápou svůj život jaksi legalisticky, pouze optikou Desatera Božích přikázání a bez hlubších souvislostí s ostatními skutečnostmi týkajícími se života z víry. Jak ale zasadit naše chápání morálky do širšího kontextu? Svatý Tomáš v Teologické sumě, která je rozdělená na tři části (1. část pojednává o Bohu a o stvoření, 2. část pojednává o člověku, který je obrazem Božím, a o morálce lidského jednání, 3. část pojednává o Kristu a o svátostech), začíná svůj morální diskurs v druhé části právě otázkou posledního cíle člověka (De ultimo fine hominis) a tento poslední cíl lidského života ztotožňuje s blažeností.

Dnes se běžně chápe hodnota a vzájemný vztah různých náboženství v rámci „supermarketové kultury“, kde si každý může vložit do košíku, co se mu zalíbí. Pokud bychom k poslednímu cíli člověka přistupovali tímto způsobem, jednalo by se o zásadní nepochopení. Tento cíl si totiž člověk nevybírá. Každý člověk jakékoliv dějinné epochy žijící v jakémkoliv civilizačně-kulturním prostředí touží po štěstí. Jinými slovy: touha po štěstí je vepsána do jeho přirozenosti. A to nejen u člověka, ale i u andělů – přirozeným cílem člověka i anděla je štěstí, neboli blaženost. Jelikož vše stvořené je konečné, je zřejmé, že nic stvořeného nemůže nabídnout dokonalé a nekonečné štěstí. Jak člověk tak anděl tedy směřují na základě své přirozené touhy k patření na Boha.

Písmo svaté nám samozřejmě velice pomáhá ke správnému chápání a zdůvodnění morálky pomocí pojmu „cíl“. Ve Starém Zákoně ještě nebyl poslední cíl lidského života zřejmý, neboť jeho chápání stejně tak jako jeho dosažení přímo závisí na učení a spasitelném jednání našeho Pána Ježíše Krista. Nicméně nalezneme mnoho příkladů zdůvodnění Božího příkazu poukazem na cíl. Už v případě Abrama je příkaz opustit rodinou zemi a jít do země, kterou mu Hospodin ukáže, zdůvodněn takto: „*Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnáním!*“ (Gen 12,2) Dalším příkladem je druhé opakování Desatera v Pentateuchu (srov. Dt 5,6-21), které je zdůvodněno slovy: „*Musíte se ve všem držet cesty, kterou vám Hospodin, váš Bůh, přikázal jít, a tak zůstanete naživu, dobře se vám povede a budete dlouho živi v zemi, kterou máte obsadit.*“ (Dt 5,33) Není nutné uvádět další příklady, abychom pochopili, že Boží příkaz je i ve Starém Zákoně vždy zdůvodněn (dlouhým životem, darem potomstva, Božím požehnáním a ochranou).

V Novém Zákoně není zmínka o tom, že by Ježíš někomu opakoval celé Desatero – všichni Židé ho přirozeně velmi dobře znali – nicméně na dotaz jednoho ze zákoníků ochotně recituje první a největší přikázání a přidává druhé: „*Miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. ... Miluj svého bližního jako sám sebe.*“ (Mt 22,37-39) (srov. Mk 12,29-31; Dt 6,5) Tato dvě přikázání jsou shrnutím dvou desek Desatera Božích přikázání, ale zároveň zdůrazňují ctnost lásky. Tato ctnost je unitivní – tedy působí ve vůli tíhnutí ke spojení v lásce milovaného s milovaným nebo radost z této jednoty, pokud jí je už dosaženo. Láska je také jedinou z teologických ctností, která přetrvává v životě blažených, kteří už dosáhli posledního cíle a kterým je už dopřáno radovat se z patření na Boží tvář. Víry už není třeba, neboť poznávání Boha ve slávě je charakterizováno oním přímým pohledem, který je v době pozemského života člověku zcela nedostupný (s výjimkou těch, kterým chce Bůh ve zcela zvláštní milosti

něco ze své slávy ukázat v osobním zjevení či ve vytržení). Stejně tak není třeba naděje, neboť blaženost, ke které tato ctnost směřuje, už není předmětem touhy, ale je jí už plně dosaženo. Láska tedy na rozdíl od víry a naděje charakterizuje poslední cíl, ke kterému lidský život směřuje.

77 Přirozeným cílem člověka i anděla je štěstí, neboli blaženost. Jelikož vše stvořené je konečné, je zřejmé, že nic stvořeného nemůže nabídnout dokonalé a nekonečné štěstí. Jak člověk tak anděl tedy směřují na základě své přirozené touhy po štěstí k patření na Boha.

Nazveme-li „magnou chartou“ Starého Zákona Desatero Božích přikázání, pak v Novém Zákoně tuto roli plní Blahoslavenství tvořící důležitou součást Ježíšova horského kázání. (srov. Mt 5,3-12) Nevěřícímu člověku se zřejmě budou zdát zcela nesrozumitelná a možná i nesmyslná – vždyť proč by se měl někdo radovat proto, že prožívá nějaké utrpení? I věřící s těmito Blahoslavenstvími mohou mít problém. Jednak proto, že představují určitý ideál (nebo cíl) dokonalosti křesťanského života, od kterého jsme téměř všichni hodně daleko. Dalším důvodem může být trochu archaický jazyk užívaný v Písmu, který v běžné hovorové řeči používán není. Zde je důležité připomenout nejen, že blaženost je ekvivalentem dokonalého štěstí, ale také že v latině je pro Blahoslavenství použit termín *Beatitudines*, který je plurálem slova *Beatitudo*, což znamená blaženost. Blahoslavenství bychom tedy mohli přeložit jako „Blaženosti“.

Především ale zásadní problém v pochopení Blahoslavenství spočívá v oddělení

toho, co má člověk dělat, od samotného cíle. Každé z oněch Blahoslavenství je spojené se zaslíbením radosti v nebeském království. Utrpení samozřejmě žádný důvod k radosti neposkytuje. Poznání posledního cíle člověka a touha po něm spolu s přijetím hodnot, které tento cíl (Boží království) charakterizují (jedná se o pokoru, smutek nad zlem a hříchem, tichost, touhu po spravedlnosti, milosrdenství, čisté srdce, úsilí o pokoj, celostné přilnutí ke Kristu), umožňují věřícímu přijmout a překonat všechny těžkosti, se kterými se v pozemském životě setkává.

Boží jednání ve stvoření je vždy jednáním zaměřeným k cíli a člověk je mimo jiné obdařen rozumem i proto, aby se snažil o jeho pochopení. Je-li Šimon Petr příkře pokárán a dokonce nazván satanem, když v reakci na Ježíšovu předpověď utrpení a vzkříšení začne svému Mistrovi tyto věci rozmlouvat, pak důvodem Ježíšovy tvrdé odpovědi je právě Petrovo nepochopení skutečného cíle a nabízení cíle jiného. (srov. Mt 16,21-23) Vtělení Božího Syna a jeho život směřuje k Velikonočnímu tajemství. To však ještě není cílem samo v sobě, ale má za cíl spásu člověka. Petr tedy svou nabídkou pohodlného pozemského života tento cíl odmítá. A jelikož tento cíl (spása člověka) je důvodem celé pozemské existence vtěleného Syna Božího včetně Velikonočního tajemství, které se stane účinnou příčinou spásy člověka, je Ježíšova tvrdá reakce zcela pochopitelná, neboť přijetí Petrovy nabídky by znamenalo odmítnout plnit vůli nebeského Otce a tím znemožnit uskutečnění spásy člověka způsobem, který Bůh zvolil a považoval za nejvhodnější.

Chceme-li tedy dosáhnout blaženosti, která má povahu cíle vloženého do naší přirozenosti, je třeba nejen správného poznání a přijetí tohoto posledního cíle lidského života, ale i správného zařazení a nasměrování ostatních dílčích cílů k tomuto poslednímu cíli v našich jednotlivých skutcích i v celém našem životě.

P. ThLic. RNDr. Tomáš Reschel, Ph.D.)
Autor je kněz a morální teolog

S biskupy do La Saletty

Už se to stalo tradicí, že naši biskupové – biskup Jan a Josef, generální vikář, vikář pro pastorační a naši seminaristé putují v prvním zářijovém týdnu na některé z mariánských poutních míst v zahraničí. Smyslem této cesty není jen v navštívení určitých míst, která jsou pro církev význačná, důležitá a stále aktuální.

Smyslem této pouti je i to, že diecézní biskup se svými spolupracovníky a seminaristy je několik dní a má možnost s nimi hovořit ne v roli oficiálního manažera, ale jako otec se svými přáteli. Tak dochází ke komunikaci, v níž se rodí to, co je pro společenství církve velmi důležité. Abychom si vzájemně rozuměli, žili v atmosféře důvěry a aby tato důvěra stále narůstala. Biskup má příležitost rozvíjet své duchovní otcovství a lásku ke svým svěřeným do plnosti. Do plnosti oddané, otevřené, pokorně naslouchající a láskyplné oddanosti těch nejbližších. To je smysl této každoroční pouti. Ale je tam ještě jiná skutečnost, a to ta, že je dobré, když se můžeme společně seznámit s místy života církve v naší pokřesťanské Evropě. Můžeme si i uvědomovat univerzalitu církve a i to, že se všude na světě už hlásá evangelium a každá kultura té či oné země se snaží hlásat evangelium způsobem, v němž se projevují zvláštnosti tradic jednotlivých zemí.

Naše cesta za Pannou Marií La Saletskou začala v úterý 5. září, kolem páté hodiny ráno. Sešli jsme se před biskupstvím na Velkém náměstí v Hradci Králové a ještě za ranního ticha se vydali na cestu dlouhou více jak 1300 km. Mohli jsme si v ranním tichu trochu víc vychutnat téměř posvátnost ranního rozbřesku. Ranní ticho má v sobě zvláštní atmosféru, která přímo volá k tomu, aby se člověk rozběhl v prvních okamžicích dne s větší pokorou, vděčností, odvahou a ještě inspirován duchem modlitby do života našich dní. V autobusu nás bylo celkem 19. Naše pouť začala docela jednoduše

a prostě modlitbou Páně a modlitbou, která je nám zvlášť blízká pro tuto pouť, modlitbou Zdrávas Maria. Postupně jsme se dostávali do poutnického rytmu, v němž také člověk sleduje život kolem. Viděli jsme, jak lidé už za časného rána chodí do práce, každý zachumlaný do svých radostí, starostí, bolestí.

„Nejsme tuláci, jsme poutníci. A poutník ví, odkud kráčí a kam směřuje.“

Měli jsme možnost zachytit, že náš svět je ponořen do zvláštní atmosféry, která vrůstá do anonymity. V ní se člověk noří do chvatu pracovních dní. Často i s těmi nejnepříjemnějšími touhami a přáními, strádáním a bolestmi života. Je škoda, že se tyto aktivity člověka, často tak hluboké, a ty, které rezonují jeho srdcem, ztrácejí v této atmosféře. Člověk je však může probouzet duchem modlitby. Modlitbou breviáře a růžence jsme pokračovali v cestě, někdy i za společného zpěvu.

Když jsme projížděli západní částí Čech, to znamená plzeňskou diecézí, vzpomínali jsme na našeho diecézana, dnes sídelního plzeňského biskupa Tomáše Holuba, který na tomto duchovním úhoru koná službu pastýře duší. Potom jsme se už přibližovali k hranicím, kde je možnost poslední zastávky, chvíli si odpočinout, trochu se osvěžit a načerpat benzín. Po překročení hranic nastává

vždycky chvíle velkého očekávání. Člověk se dotýká jiné kultury, putuje po jiné zemi. Německo má spolu s českou zemí mnoho společných kulturních, sociálních i duchovních dějin. Člověk si může v takové chvíli i uvědomit, že skutečně po Sametové revoluci v roce 1989 padly všechny bariéry, které nás rozdělovaly a my se můžeme pohybovat po cizí zemi jako po území našich přátel, kteří nám dodnes pomáhají. Nejsou to přeci žádní západní imperialisté nebo revanšisté. Jsou to lidé jako my, lidé, kteří hledají spolu s námi smysl a cíl života. Za povšimnutí stála i náboženská kultura, která je vsazena do tohoto německého prostředí velmi intenzivně a nebyla přerušena žádnou organizovanou ateizací a totalitním režimem. Kostely jsou dobře udržované, kapličky, kříže a to, co připomíná náboženský život, se často představuje ve své kráse. Když jsme se přibližovali k francouzským hranicím, opět jsme si uvědomovali, že každá země má svou kulturu.

Má ji i Francie. Hned od počátku je poznat, že jsme v jiné zemi, s jinými dějinami, jinak zabarvenou kulturou a náboženským životem. Francie byla pro nás Čechy zemí, kam se uchýlovali kumštýři z celé Evropy. Malíři, hudebníci – vzpomeňme na našeho malíře Zrzavého, Bohuslava Martinů a jiné. Francie byla totiž místem, kde se ti lidé mohli víc inspirovat pro svoje umělecká díla. Francie patří k zemím Evropy, kde je absolutní odluka církve od státu. Církev ve Francii žije jen z toho, co má a co přijme jako dar od Božího lidu. Je to znát i na kostelích.

A tak jsme se postupně přibližovali víc a blíž k francouzským Alpám, které nás přijaly jako vždycky svým velebným tichem, monumentální a strhující krásou svého panoramatu a my jsme se mohli do nich zadívat novým pohledem. Někdo z nás možná viděl velehory dosahující více jak 3000 m n. m. poprvé. Postupně jsme vstupovali do této scenérie francouzských Alp a dostali jsme se až do výše 1800 m n. m., kde nás přivítala svatyně Panny Marie La Salettské. Byli jsme tedy u cíle své pouti. Bylo to už na večer, takže jsme mnoho neviděli a ještě navíc bylo i mlhavo. Jen tu a tam prosvítaly před námi téměř nedostupné vrcholy hor a my jsme se připravili k tomu, abychom vstoupili do rytmu poutníků. Každý den přijíždí několik autobusů s věřícími z různých částí Evropy i světa. Každá skupina má zpravidla svého kněze.

Poutnický dům, který je přilehlý k této sakrální svatyni Panny Marie má kapacitu 500 lůžek. V něm jsme se ubytovali, povečeřeli a ve tři čtvrtě na devět začal večerní průvod se svícemi. Tak jak je to v Lurdech, ve Fatimě a možná i na jiných místech. Putovali jsme už za tmy, s rozžatými svícemi, za zpěvu písní. Každé poutní místo má svou melodii i svá slova a to zvláštním způsobem dodává tomu místu i určitou atmosféru zvláštní přítlačivosti.

Panna Maria v La Salettě se zjevila jako plačící matka. Pláče nad tímto světem. Tento pláč také zjevila dvěma malým dětem Melánii a Maximovi. Ukázala, že je to pláč nad tím, jak lidé znesvěcují neděli, jak se rouhavě staví proti Božím darům, jak málo vnímají Boží blízkost. Panna Maria pláče i nad tím, že hřích člověka má sociální rozměr a dotýká se

dějin lidstva. La Salettský kraj je kraj chudý a lidé tam žili a žijí chuději než jinde na světě. Tam, kde je chudoba, tam, kde i nejzákladnější potraviny mají v sobě zvláštní důležitost: brambory, obilí, mléko, to, co je pro lid tohoto kraje nedostupnější. Ale právě tady Panna Maria připomíná Melánii a Maximovi: „*To všechno nebudete mít, anebo se vám zkazí, jestliže nebude zdravé vaše srdce.*“ To znamená, nebudete-li vnímat ve svém životě Boží blízkost a Boží starostlivost o člověka.

Po skončení průvodu jsme každý šli se svými myšlenkami do svých pokojů, aby doznělo to krásné tajemství tohoto průvodu, které má svůj půvab a dá se říci, že pokaždé je i jiné. Je totiž tvořeno jiným společenstvím lidí. Každý zpíval svou mateřštinou, nebo alespoň jen pobrukoval, když nerozuměl francouzsky. Nám se

Biskup Josef: „Takovou atmosféru jsem nezažil na žádném z poutních míst.“

Na zážitky pana biskupa Josefa z pouti s našimi seminaristy do mariánské svatyně v La Salettě se ptal Mons. Josef Socha:

?? Každé poutní místo má svá specifika, svoje dějiny i svou krásu. Co na Tebe, otče biskupe, zvlášť zapůsobilo v La Salettě na letošní pouti s bohoslovci?

Na pouti v La Salettě jsem byl už potřetí. Vždy to však bylo mimo poutní slavnost. Vždycky mě tam oslovila nepřítomnost byznysu, který je, bohužel, součástí mnoha poutních míst. V La Salettě je jen skromný obchod s běžnými náboženskými předměty a upomínkami. Zvlášť dominuje na tomto místě socha plačící Panny Marie a sousoší, jak Matka Páně rozmlouvá s dvěma dětmi. Na těchto místech jsou lavičky, klekátko a lidé se tam modlí, meditují a přemýšlí o tajemství Mariina poselství našemu

⬮ Biskupové Jan a Josef jak poutníci

světu. Nechybí na tomto místě studánka, u které si mohou poutníci načerpat vodu, tak jako na jiných poutních místech. Toto místo je zasazeno do krásného alpského pohoří a nachází se v nadmořské výšce 1800 m. Na mnoha cestičkách kolem mariánské baziliky se prochází lidé s různě žencem a obdivují nádherné panoráma

přírodních krás. Takovou atmosféru jsem nezažil na žádném z poutních míst.

?? Co sis přál, aby při této cestě do francouzské mariánské svatyně zvlášť oslovilo naše seminaristy na jejich cestě ke kněžství?

Přál jsem si, a za to jsem se i modlil, aby naši bohoslovci prožili společně čtyři dny na pouti u Panny Marie a zažili tam její mateřskou blízkost. Společně jsme se modlili, společně jsme nesli útrapy dlouhé cesty. Osobně jsme se na této pouti víc sblížili. Měli jsme možnost spolu víc rozmlouvat a prožívat tyto dny ve světle pravdy, kterou nám Bůh stále nejrůznějším způsobem nabízí. Na zpáteční cestě jsme děkovali Bohu za tyto dny vzájemného poznávání v atmosféře mariánské zbožnosti, osobních modliteb a prožití společenství s poutníky, možná z celého světa.

ale poštěstilo, že jeden z kněží, který působí v této bazilice, je ze Slovenska. Ten nám sdělil i něco v naší mateřštině, což je vždycky milým pohlazením. Uvědomovali jsme si při tomto průvodu, že jsme Boží lid, který putuje dějinami, co nás všechno spojuje a co všechno bychom mohli a měli mít, kdybychom si vážili toho, že jsme stvořeni k Božímu obrazu, a že Bůh nám postavil před oči vznešený cíl slávy nebe.

Na tu zvlášť upozorňoval svatý farář Arský, jehož faru, kostel a místo jeho pastoračního působení jsme navštívili ještě před cestou do francouzských Alp. Tam nás zvlášť oslovila prostota a jednoduchost jeho života. Ale člověk za touto jednoduchostí a chudobou mohl zachytit poselství radosti, že člověk má před sebou velký a vznešený cíl – slávu nebe. O nebi farář Arský hovořil často. Jednou šel neznámou krajinou. Potkal malého chlapce a ptá se ho: „*Prosím tě, mohl bys mi ukázat cestu, jak dál? Já ti za to ukážu cestu do nebe.*“ Silná myšlenka. I když jednoduchá, prostinká, možná pro někoho dnes i úsměvná, ale souvisí se základní otázkou lidského života. Když jsme potom stáli a viděli, jak farář Arský žil a jak i zemřel, kdosi připomněl, jak se farář Arský stravoval. Někdy mu stačily jen brambory, které možná už neměly v sobě tu kvalitu, protože si je uvařil na celý týden. Pan biskup Josef k tomuto připomněl: „*Ano, je to pozoruhodné, jak tento farář žil, ale není to následováníhodné.*“ Já jsem k tomu dodal: „*Jistě, ale pro člověka, který žije jen pro Pána Boha, a který směřuje každou aktivitou svého života ke svatosti, se to pochopit dá.*“ Dá se pochopit i takový způsob života, nad kterým dnes duchovně zmalátnělý člověk kroutí hlavou.

Poseděli jsme si v bazilice v Arsu, která je přistavěna už v modernějším stylu k malému kostelíku, kde farář Jan Maria Vianney zpovídal, kázal, sloužil mši svatou. Je to zážitek zadívat se na zpovědnici, ve které tento světec v době francouzské revoluce, kde všechno náboženské bylo zakázáno, zpovídal, rozhřešoval lidi od hříchu, kde kázal o Boží lásce a kde slavil tajemství mše svaté. Je

to zážitek a na každého působí trochu jinak. Ale zároveň je to zážitek, který je plný životní síly, která potom rozhybe v člověku i to, co se zdá být ospalé a možná i odumřelé. Rozhýbává v člověku smysl pro Boha a posiluje v něm všechno, co k Bohu směřuje. Vrcholem setkání v Arsu byla pro nás mše svatá u oltáře, kde sloužil farář Arský, nad tumbou, v níž je uloženo jeho mrtvé tělo. Tam pan biskup Jan hovořil o tom, o čem dodnes tento Arský světec stále hovoří: o kněžství. „*Kdyby nebylo kněží, co všechno bychom neměli?*“ Služba kněze je spojena se vším, co tvoří podstatnou část našeho života od narození až po smrt. Proto návštěva v Arsu je velmi důležitá a být na místě, kde působil „farář farářů“, jak ho nazval jeden z papežů, je velké povzbuzení, které se jistě hluboko vepsalo do srdcí nás kněží i bohoslovců.

” ...je to zážitek, který je plný životní síly, která potom rozhybe v člověku i to, co se zdá být ospalé a možná i odumřelé. Rozhýbává v něm smysl pro Boha a posiluje v něm všechno, co k Bohu směřuje.

La Salettská pouť měla svoje vyvrcholení mši svatou, docela soukromou v pátek ráno o půl sedmé v místní bazilice, u hlavního oltáře. Byli jsme tam jen my sami. Při ní jsme rekapitulovali těch několik desítek hodin naší pouti a vkládali jsme do ní své úmysly, které se zrodily během naší cesty v našich srdcích.

Každá návštěva poutního místa je velkým povzbuzením. Jednak si člověk uvědomuje svůj poutnický rozměr života. „*Nejsme tuláci,*“ jak říkával často pan doktor Vrána, „*jsme poutníci. A poutník ví, odkud kráčí a kam směřuje.*“ Zároveň každé poutní místo, ať už je to Fatima, Lurdy, Mariazell, La Saletta... je místem

pokání. Je místem uvědomění si toho, kam patříme, na čem v životě záleží. Ale je to také místo pravdy, na kterém si člověk na nic nehraje a žije v oáze pravdy, i když je prostoupena naší slabostí. Cítí se v ní však dobře, protože pravda ho zvláštním způsobem přibližuje Bohu, jeho milosrdné lásce. Proto Panna Maria na velkých poutních místech vybízela k pokání. Na žádném z nich se nedovíme ve zjevení Panny Marie nové pravdy. Zjevení Matky Boží v Lurdech, ve Fatimě, v La Salettě, anebo i jinde na světě, je jen zesílením evangelia, jeho pravdy, jeho poselství, jeho krásy. Je to zesílení našich tužeb po Bohu, po jeho lásce a po tom, k čemu jsme byli stvořeni – po slávě nebe.

Když jsme se vraceli v nočních hodinách z pátku na sobotu z této pouti, každý byl plný dojmů. V závěrečné modlitbě, kterou pronesl ještě v autobuse pan biskup Jan, jsme si vyprošovali, aby všechno to, co se zrodilo v našich srdcích během naší pouti, zrálo a bylo v našich srdcích stále přítomné. Boží dary dostáváme proto, aby se rozvíjely. Aby prostupovaly naši mysl, srdce, svobodu, tělo, ducha, vztahy, všechno co jsme a co máme. Děkovali jsme Matce Páně Panně Marii i za to, že se vracíme z těchto poutních míst obohaceni, a že tím velkým bohatstvím je to, že nás Bůh nikdy nenechá odejít s prázdnou. I Matka Boží plačící v La Salettě je pro nás poselstvím bolesti nad stavem dnešního světa, který si často volí tu svou životní cestu.

Její pláč v sobě uchovává i naději, že Mariin pláč nemusí být poslední slovo nebe našemu světu. V pláči Sedmiboletné Panny Marie je přítomná i naděje, kterou nám plačící Matka Páně v La Salettě přináší. Je to naděje, která se zrodila od samého počátku v díle stvoření v hlubinách Boží lásky, když Bůh Stvořitel vyslovil své „ano“ k světu a člověku. Toto své „ano“ s ještě větší naléhavostí zdůraznil ve svém Synu Ježíši Kristu, v Slově, které se stalo člověkem. „*Slovo se stalo tělem, aby přebývalo mezi námi*“ (Jan 1,14).

Lidská tvář je vzrušující

Zlatý kříž obdržel k 25. výročí založení Charity v diecézi terénní pracovník Domu Matky Terezy **Petr Macl**. Bezdomovci, kteří ho potkávají v ulicích Hradce Králové, jej zdraví jako starého známého. Nikoho z nich nepřekvapí, že v jeho ruce vidí často fotoaparát. Patří k němu tak nějak samozřejmě. Snímky Petra Macla je možné označit jako dokumentární, ale těžko lze vyjádřit emoce, které vyvolávají.

Naposledy se o tom bylo možné přesvědčit ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové. Výstava představila veřejnosti příběhy lidí, kteří sice žijí na okraji společnosti, ale mají stejné radosti a starosti, bolesti a lásky, jako my všichni. Kdo by to měl vědět lépe, než on. Na ulici je s nimi už více než 15 let.

Zní až neuvěřitelně, že cesta do Oblastní charity Hradec Králové začala pro Petra Macla mezi pytlí s moukou, šrotem, kořením a polévkami ve skladu Jednoty. Absolvent potravinářské průmyslovky brzy pochopil, že takhle si svůj život nepředstavuje. A tak jednoho dne zašel do loutkového divadla Drak a ředitelky Jany Dražďákové se zeptal, zda nemají volné místo. Měli, což bylo dost výjimečné. Drak byl v té době něco jako stát ve

státě. Fungoval jako divadlo a velká rodina zároveň. Že mezi sebe příliš nepouštěli neznámé lidi, bylo vzhledem k době a všudypřítomné StB dost pochopitelné. „*Nastoupil jsem jako kulisák*“, vyprávěl mi Petr Macl. „Asi pomohlo i to, že jsem hrál na píšťalku, na piano, zpíval. Vyržel jsem tam deset let. Byly to krásné roky, nádherné. Pak se mi ale všechno z vteřiny na vteřinu zhroutilo. Vyskočily mně ploténky. Týden před premiérou jsem se nebyl schopen postavit. Do té doby jsem byl na Draku závislý. Teď jsem se dozvěděl, že už nikdy. Všeho, co jsem měl na divadle tak rád, jsem se musel vnitřně vzdát. Šlo to ztuhla. Paradoxně nejvíce mi pomohl režisér Josef Krofta. „*Hlavně se z toho nepo...*“, vyhodnotil lakonicky moje možnosti. To mně pomohlo odštíhnout se od té závislosti.

Chvilí jsem prodával knížky a pak jsem na Úřadu práce našel oznámení, že hledají někoho do azylového domu. Bezdomovce jsem znal jako každý, kdo šel na hradecké nádraží a viděl tam zfetované, opilé lidi. Už jsem fotil a čím dál víc mě přitahovalo zachycovat objektivem lidi, jejich tváře. Lidská tvář je vzrušující. Tak jsem si říkal, že tam určitě bude spousta námětů. Takové ty tetované typy jako z amerických akčních filmů. Pan ředitel se zhrozil, že chce někdo jít pracovat do azyláku kvůli focení. Ale osvětlený vedoucí Pavel Vostrovský to viděl jinak. Zatímco do Draku mě vzali kvůli píšťalce a zpívání, on dost možná pro to, že jsem fotil. O sociální práci jsem nevěděl vůbec nic, absolutně. Hned jsem začal studovat vysokou školu. Bylo mně 40 let a nastoupil jsem na UHK, bakalářský

(Sociální šetření. Pan Ludva žil několik let v opuštěné zemědělské usedlosti, jinde žít nechtěl. Letos zemřel tam, kde žil.

(Pan Jenda. To byla jen taková legrace, pro mě symbol bezdomovectví (vlastně i našeho života), prostě jedu, jak můžu a jak umím...

obor Sociální a charitativní práce. Bylo to náročné, i naše rodina v té době prožívala těžké chvíle. Občas si říkám, jak jsme to mohli všechno vydržet. Zajímavé je, že jak jsem ve dvaceti školu nenáviděl a z VŠCHT jsem se nechal vyhodit hned v prvním semestru, tady jsem vystudoval skoro na jedničky. Bavilo mě to. Bylo to o životě, o lidech.“

Rok 2010 byl Evropským rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Petr Macl společně se svou ženou Anetou vydali knihu fotografií, která rozhodně není idylickým nahlédnutím do života lidí na okraji. Přesto ji dnes neseženete, je beznadějně rozebraná. Autoři ji nadepsali HOS-TÉ NA ZEMI. Snímky a krátké glosy do ní zařazené zachycují víc než života bídu. Jsou o lidech. Jejich příbězích, nečekaných situacích, rezonuje v nich život.

„Asi to souvisí s mou prací. Dobrá, silná fotka, se mnou někdy i po těch letech, když se fakt povede, úplně zacloumá. Pořídil jsem tisíce záběrů, ale nejtěžší je pro mě pořád jejich výběr. Jsem odjakživa nerozhodný. Když nevím, zda jsem to nafotil dobře, cvakám dál. Ale když vidím situaci, na které mě něco hrozně přitahuje, jsem najednou jako honící pes. Potřebuju to vyfotit, i když vím, že těm lidem to třeba není tak úplně příjemné. Zdůrazňuji, že lidé z knížky i z fotografií na výstavě mě

Pan Jiří. Na pohřbu měl jen samé kněze...

znali, byl jsem tam i v roli sociálního pracovníka. Když se knížka vydávala, všechny jsem je obešel a vyžádal si jejich souhlas se zveřejněním. Vysvětlil jsem jim, jak je důležité, aby veřejnosti nechali nahlédnout do svého života. Mezi lidmi žijícími na okraji je hodně takových, kteří mají problémy se zdravím, bývají psychicky hendikepováni. Přebývají venku, nemají rodinu, bez pomoci to mnohdy nejsou schopni zvládnout. Bezdomovci fuj? Tak

si to představte: žena vás vykopne, přijde o práci, musíte splácet hypotéky, které máte napsané na sebe, peníze jdou do nuly, skončíte na nádraží. My chlapi máme navíc tendenci se litovat, víc než ženské. Lidi kolem se po vás najednou dívají tak, že ten pohled cítíte. To říká spousta těch, kdo se dostali na ulici. Že ty pohledy jsou na tom to nejhorší. Odsouzení, zhnusení. Společnost vám to dává tzv. sežrat. To je skoro horší, než mít hlad. Mimochodem. Spousta lidí sbírá jídlo za supermarketů v kontejnerech. Zírám, co lidi objíždí popelnice a co tam nacházejí. Vaří si z toho. Je k nevíře, co se vyhazuje dobrého jídla. Ta knížka vznikla proto, aby si lidi uvědomili, že to není tak, že my „domovci“ jsme za vodou a bezdomovci nám to tady kazí. Ten náš krásný, čistounký svět. To je velký omyl, myslím. Jsme na jedné lodi. A když se do takové situace dostaneme, budeme se chovat stejně. Když se vám všechno složí, zhroutlí, tak se chováte jinak. „Když na někoho ukazuješ prstem, další tři prsty ukazují na tebe“, řekl mi jeden farář. Nakonec i v Bibli se píše: „Nesud druhé, nechceš-li být sám souzen.“ V azyláku jsem poznal řadu inteligentních, laskavých, empatických lidí. Některých je mi strašně líto, protože jsou na to sami.“

V Oblastní charitě Hradec Králové pracuje Petr Macl už déle než 21 let. Nejdříve jako asistent v azylovém domě pro muže,

Vzpomínka na pana Pavla Vostrovského a paní Vieru Ivanovou. Pavel byl z prvních vedoucích azylového domu na Pouchově, Vierka vedoucí charitní ošetrovatelské péče, posléze významnou iniciátorkou založení domácí hospicové péče v hradecké Oblastní charitě.

Pan Láďa. Paní S. nás oslovila, zda bychom nepřijeli přesvědčit pana Láďu k návštěvě lékaře. Nakonec se přesvědčit nechal, pomůžeme mu zvládnout nelehkou zdravotní a sociální situaci, doprovázíme jej podle potřeby na vyšetření, léčení, snad vše dobře dopadne.

později jako terénní sociální pracovník nízkoprahového denního centra. To je součástí Domu Matky Terezy – střediska sociálních služeb pro lidi bez domova. Vytrvale, s naprostou samozřejmostí pomáhá každý den nejpotřebnějším a nejzapomenutějším. Je podmínkou mít je rád?

„Musím se o to snažit. Stejně jako o to, aby všechno, co dělám, bylo poctivé a pravdivé. Abych třeba nereagoval na člověka neadekvátně jen proto, že mně připomíná vlastní chyby. Dříve jsem si osudy a problémy lidí bez domova hodně připouštěl. Už je to lepší. Není dobré si myslet, že jsem jediný, kdo jim může pomoci. Naučil jsem se říkat nemůžu, nevím, neumím. Necloumá mnou pýcha. Vím, že nejsem jediný, kdo zná správný způsob řešení. Myslíval jsem si to. Dnes se za to stydím. Taký jsem pochopil, že projevem lásky může být i to, že těm lidem něco neumožníte, nedáte. Ale stejně jsem dost měkký. „Nedávej hladovému rybu, nauč ho rybařit,“ píše zakladatel taoismu, čínský filozof Lao-c'. Málo učím, častěji dávám. Právě proto, že je znám a respektuju. Vyloučení, pád na samé dno, život v azyláku. To všechno je cejch a hendikep. Ale všichni přece něco dostáváme. Celý život a mnohdy nezaslouženě. Tak proč ne oni? Ze svého způsobu existence nejsou odvázaní, není to pro ně výhra. Dobře vědí, že jsou v čudu. Proto Dům Matky Terezy,

(Pohřeb. Nic v lidském životě není černobílé. Ten nejvíc opovrhovaný měl pohřeb honosnější než mnozí ctnostní věřící.

sestry z Kalkaty. Milosrdenství není nikdy dost. Pravda je, že vidět denně života bídu z těsné blízkosti má svá úskalí. Odborně se tomu říká syndrom vyhoření. Mám to za sebou. Mediálně známý slovenský kněz Marián Kuffa tvrdí, že „*kto nehorí, nevyhorí*.“ S oblibou také říká, že milosrdenství je pravdě blíže než spravedlnost.“

Rušné ulice i podivná zákoutí zná Petr Macl v Hradci Králové a jeho okolí velice dobře. Mnohdy lze jen těžko uvěřit, že

tam žijí lidé. Záleží mu na jejich osudu, na jejich zdraví i životě. A lidé v nouzi mu důvěřují. Cítí, že jeho zájem i o ty nejubožejší je jeho životním postojem. Vědí, že ve svých fotografiích ukazuje syrový život i chvíle naděje. Jednu takovou fotografii znám už dlouho. Zaujala mě na první pohled. Je na ní několik kněží nad hrobem.

„To jsme pohřbívali člověka, kterým pohrdali i sami bezdomovci. On byl pořád

(Vzpomínka na Jiřího Boumu, který pracoval v Domě Matky Terezy. S noblesou jemu vlastní dokázal ošetřovat, promluvit s druhým člověkem, poradil si v každé situaci. Rád na něho vzpomínám.

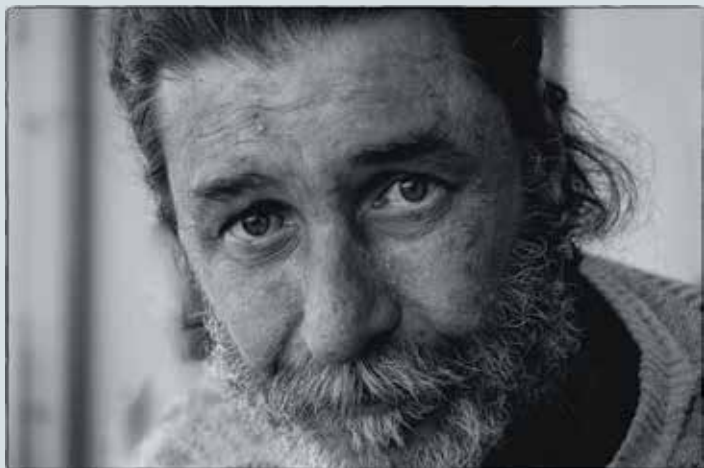
(Pan Bohouš. Omrzly mu nohy přes zimu, k lékařům jít odmítal, pracovníci hradecké Oblastní charity jej ošetřovali po dva roky, zajišťovali mu jídlo, převlečení, pomoc s mytím apod. V současné době je ve zdravotnickém zařízení, o pejska se stará jeden z našich kolegů.

takový ubřečený. Jednou jsem slyšel vyprávět o jeho životě na rodné vesnici. Neměl to lehké. Vymodlený synek dostal věno od milující maminky. Vzal si ženskou, která ho strašně dusila. Utíkal od ní do hospody. I bos ve sněhu, když mu schovala boty. Pak ho připravila o střechu nad hlavou. Maminka mu to vyčítala, on zahořkl a upíjel se. Byl otravný, jak to pořád všem vyprávěl. Bezdomovci ho nesnášeli. Když měl peníze, tak ho o ně obrali a on brečel ještě víc. Odevšad ho vyhodili, i z léčebny kvůli pití. Byl to zoufalec. Pak zemřel. V té době jsme ještě pohřbívali do země, na Lesním hřbitově.

Ptal jsem se známého faráře Davida Boumy, zda by tam nepřišel jenom něco nad rakví říct. Šli tam lidi z azyláku, jeden dokonce na vozíku. Oni jsou v tomhle empatičtí, nemají potřebu soudit. Byl, jaký byl. Tak se s ním půjdeme rozloučit. Tak to má být. David mně tenkrát řekl: „Jo, klidně. Ale já mám zrovna návštěvu kolegů ze semináře. Nevadí, když nás bude víc?“ Přijeli na hřbitov už oblečení, bylo jich plné auto. Brodili se s námi čerstvým sněhem k otevřenému hrobu, bylo to až neskutečné, jak z filmu Andreje Tarkovského. Nad rakví toho nešťastníka, kterého všichni brali jako outsidera,

pak zpívali latinsky a vyprovázeli ho na poslední cestě. To byla síla. Mystický okamžik. Ten nejvíc opovrhovaný měl pohřeb honosnější než mnozí ctnostní věřící. Každý máme v sobě nějaké temno, ale na něm bylo to zoufalství vidět. On ty životní prohry a maléry přitahoval jako světlo můru. To nemělo východisko. To nemohl vydržet. Proto mám potřebu zastávat se těch, jejichž hlas by bez pomoci nebyl slyšen. Proto věřím, že ty ploténky tenkrát v Draku byly řízení Boží. A taky, že nic v lidském životě není černobílé.“

Eva Zálešáková)

Pan Míla. Pan Míla trpí depresemi. Jeho oči jsou pro mě symbolické – jako u mnoha jiných lidí, kteří ztratili naději. Ponožky měl vrostlé do masa. Čekal prý na vysvobození, na smrt. Dnes je zaléčen, žije na ubytovně, občas si zavoláme...

Paní Danuše s panem Mirkem. Pomáhali jsme je převést do bezpečí Domu Matky Terezy, v noci byla mimořádně silná bouře. Potom bydleli nějaký čas v našem zařízení.

Pan Karel má sestru, ta čeká dítě s kamarádem, všichni společně žijí pod mostem.

Pan Milan. Trpěl Huntingtonovou chorobou. Několik zim přežil ve stanu. Nechtěl nic řešit. Nakonec se nechal přesvědčit a další roky prožil v Domě Matky Terezy.

Marie Terezie

V letošním roce si připomínáme třísté výročí od narození jedné z nejvýznamnějších žen Evropy, která ovlivnila svými rozhodnutími vývoj evropských zemí na dlouhá staletí i po své smrti.

Marii Terezii, jedinou skutečně vládnoucí královnu na českém trůnu, si naše veřejnost připomíná hned z několika pohledů. Jednak je to pragmatická sankce, na jejímž právním základě nastoupila vládu, potom jsou to časté války, z nichž asi nejhorší byla ta „sedmiletá“, kdy nám definitivně prohrála Slezsko. Už daleko méně se vzpomíná, že za její vlády byla zavedena povinná školní docházka, z důvodu lepšího výběru daní vznikl tzv. tereziánský katastr, nebo došlo, v rámci počínající státní centralizace, ke sloučení české a rakouské kanceláře. Tím ovšem položila Marie Terezie základ k pozdějšímu rakousko-uherskému dualismu.

Po selských bouřích vydala v roce 1775 robotní patent, který poskytoval poddaným určité úlevy. Asi jen málokdo ví, že právě za její vlády, po skončení sedmileté války u nás začalo ve velké míře pěstování brambor, které z role krmiva pro dobytek nastoupily vítěznou cestu do českých kuchyní, bez ohledu na jejich sociální úroveň.

S osobností Marie Terezie je však spojena ještě další skutečnost, a tou je osvícenství, jehož ideje ze šlechtických salónů protestantských zemí nastoupily vítěznou cestu na university habsburské monarchie, tu pražskou Karlo-Ferdinandovu nevyjímaje. Osvícenství se u nás projevilo nejmarkantněji v nástupu teorie přirozeného práva, jehož rozšiřování aktivně napomáhal manžel Marie Terezie a současně římský císař František Štěpán Lotrinský. Prozatímní katedra přirozeného práva vznikla v Praze v roce 1748, dokonce pět let před jejím založením na vídeňské univerzitě. Ideje osvícenství a válečné poměry v monarchii byly také jednou z příčin

pokračující centralizace a důrazného prosazování státní svrchovanosti dokonce i v církevní oblasti.

Nikdo nepochybuje o tom, že Marie Terezie byla silně věřící ženou, manželkou a matkou, která se v osobním životě řídila nekompromisně zásadami katolické morálky. Ovšem jako panovnice, hrdá na svůj původ a stav, která cítila odpovědnost pouze před Bohem, neváhala v zájmu státu postupně rozšiřovat svoji svrchovanost i na církev. Na základě

uplatňování teorie „placetum regium“ směly být např. papežské buly a další materiály uveřejňovány pouze s předchozím vládním svolením. Rovněž veškerý styk mezi duchovenstvem její monarchie a papežskou kurií se mohl vést pouze cestou příslušného zahraničního úřadu.

Na druhé straně však její vláda přinesla do církevní oblasti i některá pozitiva. Roku 1777 bylo biskupství v Olomouci povýšeno na arcibiskupství a současně byla zřízena sufragánní biskupská stolice v Brně. Pro Moravu znamenala tato skutečnost veliké vítězství, neboť téměř po tisíci letech od dob slovanských věrozvěstů, měla opět svou církevní metropoli. Určité problémy, i když z celostátního pohledu marginální, přineslo rušení exemptních výsad některých církevních organizací. Tak např. bylo v roce 1763 zrušeno přímé podřízení Vyšehradské kapituly Svatému stolci nebo několik let před tím podobná skutečnost postihla benediktinský klášter v Břevnově. Napříště nebyli už tito „exempti“ vyňati z pravomoci pražského arcibiskupa a podřízeni přímo Římu, ale byli římským verdiktem, se kterým Marie Terezie jako královna vyslovila souhlas, postaveni na

Foto Ondřej Koupil, Benediktinské arcibiskupství Břevnov, 2017

Marie Terezie jako matka (nejen) národů...

Jakou ženou, s velkými mateřskými pudy, byla královna Marie Terezie, dokládá historka z jejího života. Při jedné z audiencí přijala vládkyně i pohublou, nemocnou ženu, která držela v náručí nedávno narozené dítě. Ta žena přišla prosit, zda by nemohl být propuštěn z vojny její manžel. Když Marie Terezie uviděla, v jakém zbídačeném stavu se žena nachází, vzala její dítě a sama jej přiložila ke svému nádrhu a nakojila ho. K údivným pohledům všech přítomných jen poznamenala, že pokud má být matkou několika národů, tak proč by nemohla být alespoň chvíli matkou onomu dítěti...

(Knižní tipy

Nakladatelství Ikar

Euromedia Group, a. s. – Ikar
Nádražní 896/30, 150 00 Praha 5
Tel. 296 536 111

Gabriela Marie Cristen

Mezi trůnem a láskou

Když Marie Terezie zemřela, našel se záznam, v němž uvedla, že její šťastné manželství s císařem trvalo 29 let – „*tedy 335 měsíců, 1540 týdnů, 10 781 dní, 258 774 hodin*“. To spočítala vášnivě milující žena a doufala ve shledání. Několik dnů před svou smrtí se ohlíží zpátky, a vypráví, jak všechno začalo. Malé Rézince bylo teprve šest let, když do jejího života poprvé vstoupí patnáctiletý princ lotrinský. Nikdo netuší, že z tohoto dětského horování pro Františka Štěpána vznikne velká láska jejího života. O třináct let později, po letech intrik a mocenských her, může konečně říci lotrinskému princovi své ano. Z chudého Lotrňana bez země se stane římskoněmecký císař František I. A když v roce 1740 zemře Karel VI., otec Marie Terezie, stane ve 23 letech jeho nástupkyní. Vede války, vyjednává, vládne a reformuje. Není jen manželkou císaře, ale taky arcivévodkyní Rakouskou, královnou Uher a Čech, a matkou šestnácti dětí! František I. ale zůstane mužem ve stínu své ženy. Jak se s tím vyrovnával? Marie Terezie vzpomíná...

Vydalo nakladatelství Ikar, 2006, 423 stran, vázaná, cena 249 Kč.

roveň církevními institucím, které toto právo nepožívali. V těchto událostech je možné spatřovat již počátek josefinského osvícenství, které pokud se týká farností a diecézí mělo své klady, ale pro život klášterních komunit obecně znamenalo poměrně dlouhé období nejistoty a v některých případech pak úplný konec.

Z událostí v církevní oblasti, které se odehrály v době panování Marie Terezie, stojí za zmínku ještě rušení vybraných církevních svátků a dopad zrušení jezuitského řádu na školství v habsburské monarchii. Že Marie Terezie omezila poutě, je obecně známá věc. Důvodem byla nejen zesilující státní centralizace, snaha kontrolovat pohyb obyvatelstva, ale také určitý morální aspekt. Byly totiž zakázány poutě spojené s přenocováním. Na papeži vymohla Marie Terezie zrušení celkem 24 církevních svátků. Jednalo se prakticky o všechny svátky svatých apoštolů, svátek sv. Josefa, sv. Anny, apod. A protože církevní svátky v té době nahrazovaly řádnou dovolenou, přišli obyvatelé monarchie z dnešního pohledu o tři týdny dovolené. Po pravdě je však třeba dodat, že současně s rušením svátků nařídila Marie Terezie, aby se v těchto dnech nesmělo robotovat!

V roce 1773 podlehl papež Klement XIV. tlaku některých evropských států, které spatřovaly obecného nepřítele v jezuitském řádu, a rozhodl se Tovaryšstvo Ježíšovo zrušit. V době zrušení měl řád v Zemích koruny České asi 1200 členů, kteří byli rozmístěni ve 32 kolejiích. Zabezpečoval dvacet středních škol, univerzity v Praze a Olomouci, apod. Mezi jezuity byli vynikající učenci, pedagogové a také obránci českého jazyka. Jenom namátkou

můžeme vzpomenout historiky Františka Pelcla nebo Ignáce Cornovu, matematika Stanislava Vydru, který si pro své češství vysloužil přezdívkou „cordatus Bohemus“ a mnozí další, z nichž poslední místo určitě nepatří Josefu Dobrovskému. Když byla v roce 1773 založena v Praze první vědecká akademie v habsburské monarchii, vidíme na její zakládací listině vedle Josefa Dobrovského ještě další čtyři podpisy bývalých jezuitů, a to Josefa Steplinga, Antonína Strnada, Leopolda Šeršnika a Jana Tesánka. Jména, která dnes většinou nikomu nic neříkají, i když např. díky P. Steplingovi byla z dědictví po jeho otci, pražském měšťanu, postavena roku 1751 hvězdárna v Klementinu, sídlu Karlo-Ferdinandovi university.

„*Sama kralovna ceduličku psala...*“ zpívá se v oblíbené lidové písničce, dochované z doby Marie Terezie. A těch ceduliček bylo opravdu za jejího života hodně. Její korespondence, vedená většinou ve francouzštině, se dochovala v archivech na nejrozličnějších místech Evropy. Je obrazem nejen doby, ale zejména své autorky, která se snažila být po celých čtyřicet let na trůně nejen dobrou vladařkou, ale také manželkou, matkou, aby se nakonec stala „tchyní Evropy“. Za svého života porodila šestnáct a vychovala deset dětí.

Narodila se před 300 lety 13. května 1717 ve Vídni, kde také 26. listopadu 1780 zemřela v náručí svého syna císaře Josefa II. Krátce před smrtí se prý snažila povstat z křesla. Když jí její syn zachytil se slovy „*Kam kráčí Vaše Veličenstvo?*“ odpověděla „*K Tobě jdu, můj Bože*“.

JUDr. Jan Kotous)

Marie Terezie, celým jménem Marie Terezie Valpurga Amálie Kristýna, z rodu Habsburků byla arcivévodkyní rakouskou, královnou uherskou (1741–1780) a českou (1743–1780), a mimo jiné i markraběnkou moravskou. Byla jedinou vládnoucí ženou na českém trůně. Za její vlády došlo k mnohým reformám státní správy, armády, školství a významně zasáhla i do vztahů mezi církví a státy, které spravovala. Nepřesně bývá označována jako císařovna Marie Terezie, pravda je ale taková, že jako žena se nikdy nemohla stát vládnoucí císařovnou Svaté říše římské. Císařem byl 13. září 1745 zvolen její manžel František I. Štěpán Lotrinský, čímž se stala císařskou manželkou. Marie Terezie se však stala i matkou dvou císařů, Josefa II. a Leopolda II.

Včelaření a duchovní život

Následující řádky přináší malou včelařovu meditaci (chtělo by se napsat med-itaci). Pisatelovo osobní vyznání včelaře a teologa v jedné osobě vychází z jeho práce u včel. V neobvyklé poloze spojuje vzdělání a poznání zákonitostí života přírody s křesťanskou spiritualitou.

Jednou mě čekalo náročné pracovní jednání. Napětí v místnosti před začátkem bylo znát. Všichni jsme byli zaraženi a uzamčení ve svých emocích. Přinesl jsem proto na setkání med a ihned ho nabídl k ochutnání. Snad to lze pojmenovat jako zázrak, ale jako by spadla tíže atmosféry ve vztazích. Přítomní s úsměvem na tváři začali ochutnávat, mluvit radostně o včelách a medu, takže vyvstala spontánně dobrá a optimistická nálada. Nikdo již nemyslel na minulé negativní emoce.

! Včelí matku si chovatelé označují

Včely jako znamení času

Včelařství má stále mezi lidmi kladný ohlas, protože zviditelňuje touhu člověka po znovunastolení harmonie mezi ním a přírodou. Mnoho současných zájemců o tento obor chce skrze včely více poznat přírodu a svým způsobem také sebe sama. Bohužel záhy takový včelař pozná, jak moc jsou i včely postiženy neblahým působením člověka, jak na sobě nesou špatné zásahy do ekosystémů (především v nadužívání pesticidů a jiných syntetických látek) a také sobeckou snahu člověka být spíše „medařem“ než včelařem.

Již nemálo včelařů oproti tomu hledá, jak lépe včelařit, šetrněji a více v souladu s přírodou. Po celém světě se objevil trend malovčelaření ve městě, a to jako protipól ke komerčním velkochovům, kde jediným cílem je zisk. Dokumentované kolapsy včelstev označované zkratkou CCD (*angl. Colony Collapse Disorder*, *česky syndrom zhroucení včelstev; jev, kdy včelstvo zmizí z úlu bez zjevného důvodu, pozn. red.*) jenom dosvědčují,

že se s naším společným domovem něco děje. V tom jsou včely „znamení času“ o stavu lidské společnosti a naší planety Země.

Úžas nad tajemstvím

Pro člověka měly včely vždy rovněž význam kulturní, filozofický a náboženský. Pomáhaly mu více porozumět smyslu života a inspirovaly ho v poznávání jeho duchovního rozměru. Duchovní život má polohu kontemplativní (*theória*) a životní zkušenosti (*praxis*). Činným životem se člověk ponořuje do kontemplace hlubšího smyslu bytí. Také poznání života včel a včelaření nabízí osvojení si kontemplativního stylu života, který nám v přetechizované době všudypřítomného internetu, mobilních a sociálních sítí tolik schází.

Od neolitu člověk sám sebe znázorňoval, jak včelám v dutinách stromů odebírá med. Včelaře s prvními úly v podobě ležatých hliněných nádob najdeme na výjevech ze starého Egypta. A již zde včely souvisely s obřady intronizace

a titulaturami faraónů. Staří Řekové používali peníze s vyobrazením včel. Rovněž antičtí bohové jako babylonský Mithra či bohyně Artemis měli za atributy včely. U bohyně Artemis byly včely uznávány pro jejich panenskou oddanost a vyjevení božského řádu uvnitř jejich společenství. Zvuk slova, kterým se včely místně pojmenovávaly, byl podobný jako pro vyjádření „slova“, myšleno božského Slova, proto také staří Židé vnímali včely v souvislosti s očekáváním Mesiáše. Poznávání života včel přivádělo člověka k úžasu nad tajemstvím, které ho obklopuje. Včely tak byly symbolickým prostředníkem v poznávání světa viditelného a neviditelného, pozemského a nebeského, časného a věčného.

Úly na ikonách

Není proto až tak nepochopitelné, že si včel pro svá hagiografická vyprávění o životě světců všiml i též křesťanští autoři. Příběhy se včelami ze života sv. Jana Zlatoústého, sv. Ambrože, sv. Bernarda, sv. Rity nebo méně známých sv. Jób a sv. Madonnoca a jiných jsou spojené s okamžiky zvláštního působení milosti v jejich životě. Zdá se tedy, že se včelám přiznávala jistá citlivost pro působení milosti, takže tato místa byly schopny vyhledat a svědčit tím o její přítomnosti. A samozřejmě jsou spojovány s postavou Panny Marie. Úly také nalezneme na ikonách se vzkříšeným Kristem. A o pilné včele se zpívá během velikonoční liturgie ve slavném Exultet. Každý věřící včelař se během slavení už nemůže dočkat, až tuto pasáž uslyší a zaplesá jeho srdce, jelikož s jarem přichází krásná práce u včel.

Včelaření v semináři?

Od dob Marie Terezie bylo dokonce nařízeno, že na každé faře měly být umístěny úly. Včelaření tak neodmyslitelně patřilo k farnímu životu a zásadní objevy ve včelařství přinesli faráři, protestanští pastoři či evangelikální kazatelé. Návrat k této praxi by jistě pomohl naplnit heslo „modli se a pracuj“. Manuální práce se včelami zahrnuje též zručnost truhlářskou při výrobě úlů, sadařskou při péči o stromy na zahradě či potravinářskou při zpracování produktů, například související s výrobou medoviny. Každý teolog by si měl hledat svůj vztah k manuální práci a včelaření je dobrou volbou, a proto by se obor včelařství mohl vyučovat již v semináři nebo volitelně na teologických fakultách.

Včelaření pomáhá i při studiu teologie. Když jsem jednou přednášel o hagiografickém vyprávění ze života sv. Ambrože, jak k jeho kolébce přilétly včely a kladly mu do úst med, obraz využitý v prezentaci mi v mysli překryla ikona zvěstování Panny Marie. Náhle se mi tyto dva výjevy propojily. Včela slétávající k dítěti byla vlastně symbolem Ducha Svatého sestupujícího do lůna Panny Marie. Kladený med do úst dítěte je potom jako vtělené Slovo v okamžiku zvěstování Panně Marii, Ježíš Kristus, sladký med a sladké Slovo, kterého světec jako Panna Maria daroval světu svým zvěstováním. A pláště včelího díla, kam včelky ukládají med, jsou v této perspektivě stránkami Písma, v nichž je zachycen život Krista.

Ideál vztahů uvnitř církve

Když si člověk uvědomí tyto souvislosti, včelařská praxe získává očekávaný kontemplativní rozměr. Včelaření by mohlo být jakousi podobou praktické liturgie, tedy díkůvzdáním za možnost poznání tajemství věčného života, jehož je člověk spolu se všemi živými bytostmi součástí. Pak se včelař začne s větším respektem chovat ke svým včelám, udržuje včelí dílo čisté a váží si medu, na jehož vzniku vůbec nepracoval.

Kromě dodnes oceňované píle včelích dělnic bylo včelí společenství

vyzdvihováno jako ideál vztahů uvnitř církve. Proto sv. Ambrož kázal o úlu jako o symbolu církve. Je zajímavé, jak se do chování včel často promítá společenské zřízení, které zrovna lidé považují za optimální. Včelí dělnice byly pro mnišské komunity vzorem panenské čistoty. Vzdávaly se svého pohlavního života ve prospěch služby společenství jako řeholníci a řeholnice pro Boží království. Když byl ideál monarchie, zdůrazňovala se poslušnost včel včelí matce (v jiných jazycích královně). Komunistická ideologie upřednostňovala zmínky o práci dělnic. Objevila se hypotéza, že v úlu matky mohou klást vajíčka jen v místech, kde jí to dělnice dovolí tím, že vyčistí buňky. V demokratickém systému se zase uvažuje o jakési dialogické souhře v rámci celku jako včelího superorganismu. Každý si tak najde ve včelách inspirace pro své přesvědčení.

Pro dobro všech

Ve spirituální interpretaci lze rozhodování uvnitř úlu vnímat jako alegorii události Letnic, během níž si lidé rozuměli spontánně a v lásce. Včely mezi sebou komunikují mimo jiné pomocí „tanečků“, kdy se včelky průzkumnice na plástech různě otáčejí a vrtí, čímž informují, kde, jakým směrem, jak mocná a jak kvalitní bude snůška. Obdobnou komunikaci včely využívají během rojení. Včely slídilky informují na prvním stanovišti po výletu, nejčastěji na stromě nedaleko od domovského úlu, o možných nových příbytcích. Opět sdělí směr, vzdálenost a prostornost potenciálního domova. Opakovanými pokusy se zjistilo, že z nabídnutých stanovišť si vždy vybraly to nejlepší. Když se tedy seznámí se všemi variantami, v jistém okamžiku se rozhodnou, společně a každá za sebe zároveň. Kéž bychom se i my lidé, potažmo v církvi, dokázali vždy rozhodnout správně a v jednotě až po vyslechnutí všech stran a pro dobro všech bez projevů touhy dát svévolně a proti všem na odiv svoji moc či „originální“ názor. Tajemství života v lásce ve vztazích by nemělo z našich rozhodnutí vyprchat, jelikož jedině tak si (jako včely) vzájemně lépe porozumíme a rozhodneme se ke spokojenosti všech.

Upokojení mysli

Včely jsou ostatně velmi citlivé na náladu člověka. Každý včelař potvrdí, že když jde ke včelám dobře naladěný a s optimistickou myslí, lépe ho přijmou. Není proto nepochopitelné, že se včely vyobrazovaly u svatých, kteří se zrovna modlili. Včely tak obrazně dosvědčovaly, že modlíci se světec či svěřice jsou ve stavu posvěcující milosti.

Vzpomínám si, jak jsem nejdříve přišel ke včelám plný stresu z běžného života, a místo zklidnění mysli před prací modlitbou jsem se ihned pustil do otevírání úlů. Záhy jsem přestal, protože mi včelky daly najevo výhrůžným bzucením a následně žihadly, že tudy cesta nevede. Vlastně mi tím pomohly upokojit mysl, protože i když žihadlo bolí a dva dny mám menší otok okolo vpichu, večer jsem až zázračně klidně usínal a spal bez problémů celou noc. Když totiž není člověk alergický na včelí jed, je ten blahodárným lékem na mnohé neduhy – včetně aktuálního zjištění, že pomáhá při léčbě závažných neurologických onemocnění.

Objevovaná moudrost

V tomto kontextu opět není až tak zvláštní, že se v hagiografických vyprávěních dosvědčovalo skrze zázraky, jichž se včely účastnily, že se narodil významný člověk. Nemocnému, který procházel kolem kolébky s dítětem (budoucím světce), se například zázračně uzdravila ruka poté, co na ni usedla včela. Současný zájem o apiterapii (z *lat. apis* – včela, pozn. red.) objevuje moudrost, již si byli vědomi naši předkové, kteří ji zahrnuli do širších prozřetelnostních významů událostí kolem uzdravení.

Snad je z nabídnutého rozjímání zřejméjší, že pro pochopení duchovního smyslu života včely znamenaly mnoho. Máme jim opravdu za co děkovat, neboť skrze moudrost ukrytou v jejich životě se s větší samozřejmostí obracíme k našemu společnému Stvořiteli.

Karel Sládek)

Karel Sládek působí jako docent na KTF UK. Je autorem úspěšných knih Včela chrudimská a Žít s moudrostí včel

František Reyl – kněz, vědec, politik

Jako malý chlapec jsem s rodiči o nedělích pravidelně navštěvoval bohoslužby v královéhradecké katedrále Sv. Ducha; naučiv se číst, slabikoval jsem si v duchu dedikace na vitráži s motivem sv. Jiří v jižní lodi katedrály: „*Památce svých drahých rodičů věnuje senátor prelát Dr. Fr. Reyl. L. P. MCMXXVII.*“ Nápis na mě působil jako tajný kód, příliš jsem mu nerozuměl. Neměl jsem samozřejmě tušení, že se s prelátem Reylem obšírněji seznámím, a neměl jsem potuchy, jak výraznou osobností své doby on byl. Po čtvrt století tedy platím drobný dluh sám sobě, nicméně k tomu doufám, že předkládaná kniha pomůže setřít prach minulosti, nanesený na tak barvitý obraz života a práce Františka Reyla (1865–1935).

František Reyl byl ve své době jednou z nejvýraznějších osobností katolicismu východních Čech; později, v době výkonu senátorského mandátu, i jedním z klíčových představitelů politického katolicismu první republiky. Činorodý kněz, schopný budovatel, obětavý filantrop i vytrvalý politik křesťansko-sociální a později lidové strany vyoral pomyslnou hlubokou brázdou na poli katolické církve přelomu 19. a 20. století. Dnes je všechna jeho práce pro veřejnost zastřena oparem minulosti. V předkládané knize se chceme pokusit sestavit mozaiku jeho života, připomenout a zhodnotit jeho život, práci i postoje.

Reylovy osudy jsou popsány většinou podle chronologického klíče, charakterizováno je i Reylovo dílo vydané tiskem. První část se věnuje stručnému nastínění situace katolické církve v Evropě i v Rakousku v době Reylova života. Ta předurčila mnohé z toho, čemu musel Reyl – kněz, vědec i politik – ve svém životě čelit.

Následující část se zabývá Reylovou cestou ke kněžství. Nejprve dětstvím a studiem do doby, než se stal knězem.

Studentská éra jeho života nebyla pro chlapce z chudých maloměstských poměrů snadná, musel se vypořádat s nedostatkem finančních prostředků pro zabezpečení studia. Ztráta otce ve věku 16 let pro něj představovala další překážku a životní zkoušku; existenčně se musel postavit na vlastní nohy.

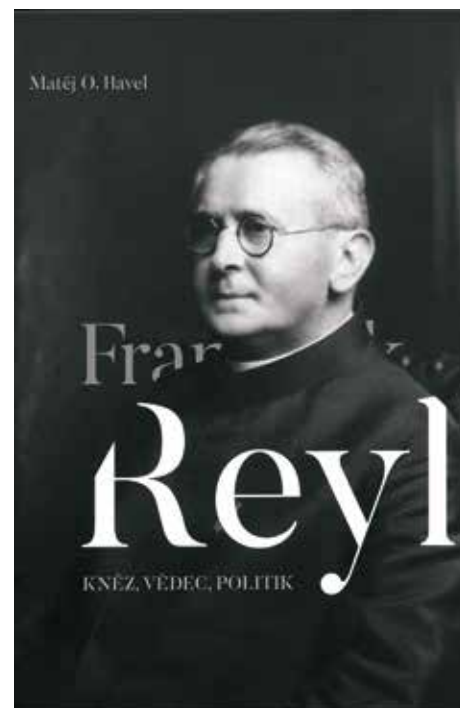
Nejobsáhlejší část textu se zabývá jeho činností v královéhradeckém „malém semináři“ Borromaeu a kněžském semináři. Reyl byl v té době „nejčinorodější“. Pro Borromaeum v pozici rektora vybudoval novou prostornou budovu a ovlivnil životy mnoha dospívajících mladíků, i když si kněžskou dráhu za svoji životní ne zvolil. Doba strávená ve zdech Borromaeu byla Reylovým nejplodnějším publikačním obdobím. Představuje se zde přehled Reylových publikací, z nichž většinu tvoří jednotlivé stati v rozsahu řádově desítek stran, uveřejněné v měsíčníku Časové úvahy. Krátká doba strávená v pozici rektora hradeckého kněžského semináře představuje logický kariérní postup. Tehdy se Reyl už pokoušel, i když prozatím marně, prosadit se na poli politiky. Postupně se utlumovala jeho publikační činnost. Jmenování kanovníkem královéhradecké katedrální kapituly pro Reyla znamenalo zvýšení osobní prestiže, vyvrcholení kněžské dráhy. Kromě společenských dovedností mohl uplatnit i svůj tvůrčí potenciál v oblasti stavební a hospodářské. Chronologické pojetí vyžaduje, aby další okolnosti Reylova života (zahraniční cesty, veřejné vystupování či publikace zásadních vědeckých prací) byly do jeho curricula vitae zasazeny časově tam, kde jej skutečně zastihly.

Závěrečná část textu se věnuje Reylovu životu v době první republiky. Politické působení a výkon senátorského mandátu společně s vedením katedrální kapituly poměrně rychle nahradily jeho

publikační činnost. Netýká se to ovšem jeho obětavé charitativní práce, která se naopak s rostoucími příjmy stupňovala a neustala ani do jeho posledních dní.

Jako pramenná základna práce posloužily archiválie uložené v SOkA Hradec Králové, zejména část Reylovy pozůstalosti zde uložené. Dále druhá část pozůstalosti, deponovaná v Literárním archivu Památníku národního písemnictví, a archiválie týkající se Reyla ze SOkA Náchod, OA Zámorsk, Archivu biskupské konzistoře v Hradci Králové a archivu KDU-ČSL. Pochopitelně byly zpracovány Reylovy publikace, nejčastěji uložené v Národní knihovně v Praze, a jako významný pramen posloužil dobový tisk.

Matěj O. Havel

Matěj O. Havel: František Reyl – kněz, vědec, politik. Vydalo Nakladatelství Pavel Mervart, P.O. Box 5, 549 41 Červený Kostelec, www.pavelmervart.cz. Rok vydání 2017, vázaná, 232 stran.

(Pozvánka

Pásmo přednášek k 500. výročí reformace

■ **1.–29. 11. 2017,**
Posluchárna Městského muzea
Česká Třebová,
vždy od 17 do 18:30 hodin

Probíhá pod hlavičkou České křesťanské akademie, místní skupiny Česká Třebová, ve spolupráci s Městským muzeem Česká Třebová.

Program:

■ **1. 11. 2017**
Zadarmo, anebo nadarmo –
Martin Luther včera, dnes a zítra

Přednáší: Mgr. Tomáš Matouš
Živný, farář sboru Evangelické
církve augsburského vyznání
v Plzni

■ **8. 11. 2017**
Bratrské a kališnické osobnosti
rodu ze Semanína

Přednáší: Ing. David Smyčka,
amatérský regionální historik

■ **15. 11. 2017**
Tištěný text v období reformace

Přednáší: Mgr. Miloš Kolovratník,
kněz římskokatolické farnosti
v České Třebové

■ **22. 11. 2017**
Exkurze do dobového
provozu liturgické hudby se
živými hudebními ukázkami:
Reformace zpívána

Přednáší a hrají: Tereza Haiflerová,
Mgr. Milan Duspiva

■ **29. 11. 2017**
Martin Luther, muž, kterého
doba potřebovala

Přednáší: Edvard Miškeř, kazatel
CASD, sbor Praha

Adoptujte si okno

Lidé z celé republiky mohou pomoci zachránit secesní okenní vitráže v kostele sv. Víta v zaniklé obci Zahrádka. Pod výzvou Adoptujte okno! je podepsán spolek Přátelé Zahrádky. Každý zájemce si může vybrat, na jaké konkrétní okno chce přispět a tím ho adoptovat. Okna nechal kdysi ze skromných zdrojů zdejších lidí zhotovit páter Josef Toufar. Huť, která je před více než sedmdesáti lety vyrobila, je nyní bude opravovat.

Se špatným stavem kostelních oken se za války potýkal už Josef Toufar. Do farní kroniky si tehdy zapsal, že se obává, aby při bouři nebo větru nevypadly. Na Vánoce roku 1943 proto vyhlásil veřejnou sbírku. V pražské firmě Jiříčka-Coufal pak zadal výrobu barevných figurálních oken. Po více než sedmdesáti letech se podobná situace opakuje a lidé, kteří chtějí pomoci okna zachránit, teď mohou také přispívat do veřejné sbírky. „Spolek Přátelé Zahrádky spolupracuje s Národním památkovým ústavem na oživení a opravách kostela sv. Víta již od roku 2001, kdy jej založili zahrádečtí rodáci. Nyní bychom rádi přispěli k opravě vitrážových oken, která byla poškozena nejen zubem času, ale i vandaly v 80. letech minulého století. Jako první bylo do opravy převezeno vitrážové okno s vyobrazením Panny Marie z již opraveného presbytáře kostela. Finanční dary na opravy kostela je možné zasílat na transparentní účet sbírky číslo 5399739001/5500. Dárce může ke svému finančnímu příspěvku uvést, na které z oken v kostelní lodi chce svůj příspěvek věnovat. Pokud spolku zašle souhlas se zveřejněním informací, jeho jméno a výši daru uvedeme na našich webových stránkách a projednáme s památkáři možnost umístění trvalé tabulky se jmény dárců na vhodném místě v kostele“, řekl za spolek Jan Čihák.

Kostel svatého Víta dnes stojí osaměle na břehu přehradní nádrže Švihov. Je jediným pozůstatkem osm set let starého městečka Zahrádka a mimo jiné připomíná památku pátera Josefa Tofara, kterého umučila StB ve spojitosti s tzv. číhoštským zázrakem. Ještě před tím, než byl přeložen do Číhoště, působil Toufar právě v Zahrádce. Kostel v Zahrádce bude veřejnosti opět přístupný 2. listopadu a 9. prosince, kdy se v něm uskuteční předvánoční koncert.

(Kostel sv. Víta v Zahrádce, jednoho z působišť Josefa Tofara, čeká na opravu vitráží.

Biskup Jan na audienci u emeritního papeže

U příležitosti oslavy svátku českého zemského patrona sv. Václava udělil emeritní papež audienci biskupovi Janu Vokálovi a velvyslanci JUDr. Pavlu Vošalíkovi. Benedikt XVI. s Mons. Janem Vokálem společně zavzpomínali na papežovu návštěvu v České republice, od které v září uplynulo osm let. Na emeritním papežovi bylo, dle slov biskupa Jana, znát, při vzpomínce na Českou republiku, pohnutí. Biskup Jan poděkoval Benediktovi XVI. za své jmenování biskupem královéhradeckým a stejně tak zaznělo poděkování z úst velvyslance Pavla Vošalíka, který před devíti lety předal tehdejšímu papeži své pověřovací listiny k výkonu svého úřadu. A právě u tohoto aktu se tehdy zrodila myšlenka papežovy apoštolské návštěvy do České republiky, která se o rok později skutečně zrealizovala. Na přípravě papežovy návštěvy se podílel a ve vatikánské delegaci byl tenkrát i budoucí královéhradecký biskup Jan Vokál. Tradici svatováclavské pouti do vatikánské baziliky sv. Petra znovu oživil velvyslanec při vatikánském stolci Pavel Vošalík v roce 2011 spolu s kardinálem Miloslavem Vlkem, jehož jméno zaznělo několikrát během poutní slavnosti.

(Pozvánka

Vánoční koncert Chtíc, abys spal...

■ 18. prosince 2017 v 19.00 hod, sál Filharmonie Hradec Králové

Domácí hospic DUHA o.p.s. uvádí Vánoční benefiční koncert mezzosopranistky Edity Adlerové a malého akordeonisty Tomáše Benedikta. Účinkují: Edita Adlerová, mezzosoprán; Tomáš Benedikt, akordeon; Věra Müllerová, klavír. Na programu: Janáček, Handel, Děrbenko, Michna, Schubert a další. Předprodej vstupenek na www.hkpoint.cz, v infocentrech v Hradci Králové a ve večerní pokladně Filharmonie. www.hospic-horice.cz

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Zuzana Holasová

Terezka

Vyprávění o sv. Terezii z Lisieux

Malí čtenáři jsou v třiceti krátkých kapitolkách uvedeni do nejdůležitějších událostí z Terezčina dětství, ale i z jejího života na Karmelu. Knížka je opět doplněna různými úkoly a podněty k zamyšlení pro nejmenší a barevně ilustrována. Brož., 64 s., bohatě ilustrováno, 155 Kč

Maria Grace Dateno FSP

Nebezpečí na moři

Jednoho horkého letního dne se naši oblíbení sourozenci Caleb, Hana a Noe opět zcela nečekaně dostávají do doby vzdálené od té naší více než dvě tisícovky let, do jedné rybářské vesnice poblíž Galilejského moře. A setkají se tentokrát s tím, koho si přejí vidět nejvíce – s Ježíšem? Již 3. díl ze série Výpravy do doby Ježíšovy. Brož., 80 s., 99 Kč

(Kalendárium

5. listopadu

■ Benefiční koncert pro Hoješín

Chránový sbor Nahoboj,
Kaple kláštera v Hoješíně,
16. 00 hod.

6.–7. listopadu

■ 4. Broumovské diskuze

Téma: Vize vzdělanosti,
Klášter Broumov – sál Dřevník,
www.broumovskediskuse.cz

17.–19. listopadu

■ Eros a jeho poslání

Víkend pro mladé lidi toužící
po naplněném vztahu.
DCŽM Vesmír,
Deštné v Orlických horách,
dczm.vesmir@gmail.com

21. listopadu

■ Putinovo Rusko – přednáška

Publicista Josef Pazderka odpoví
na otázku, zda se Ruska bát.
Chrudim – Vodní zdroje,
19.00 hod

24. – 26. listopadu

■ TAMMÍM

Duchovní víkend pro mladé muže
od 15–30 let.
Téma: Den co den s Bohem.
Praha, Arcibiskupský seminář.
www.arcs.cuni.cz,
tammim@signaly.cz

25. listopadu

■ VII. Královský bal

KD Valdice, 19.00 hod.
Hraje Holiday Express,
předtančení RUBEN-DANCE
a TK KZMJ Jičín. Výtěžek bude
věnován na činnost Domácího
hospice DUHA v Hořicích.
Kontakt: Jana Žemličková,
tel. 731 604 322

Liturgie věrných Svaté přijímání

Nastává vrcholný okamžik, kdy se máme setkat se svátostným Kristem ve svatém přijímání. Na zvolání: „*S bázní Boží a vírou přistupte*“, lid odpoví: „*Požehnaný je ten, který přichází ve jménu Páně, Bůh je Pán a zjevil se nám.*“

Svaté přijímání se podává pod obojí způsobou: Tělo a Krev Kristova. Při podávání svatého přijímání kněz říká: „*Drahocenné, přesvaté a přecisté tělo a krev Pána a Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista se podává (služebníkovi, služebnici) na odpuštění hříchů a věčný život. Amen.*“

Po skončení podávání svatého přijímání kněz požehná s kalichem, ze kterého podával eucharistii slovy: „*Spas, Bože, svůj lid a požehnej svému dědictví.*“ Lid odpoví: „*Viděli jsme světlo pravé a přijali jsme Ducha z nebe, našli jsme pravou víru, klaníme se nedělitelné Trojici, neboť ona nás spasila.*“ Po modlitbě se přenes eucharistie na boční stolek (žertveník) a uskutečňuje se purifikace liturgických nádob. Během purifikace se lid modlí děkovnou modlitbu: „*Ať se naplní naše ústa tvou chválou, Pane, neboť tys nám dovolil mít účast na tvých svatých, božských, nesmrtelných a životodárných svátostech. Zachovej nás ve své svatosti, abychom stále zpívali o tvé slávě a celý den mysleli na tvou spravedlnost, aleluja.*“

Následuje poslední prosebná ekténie. V jejím průběhu se kněz modlí závěrečnou děkovnou modlitbu: „*Děkujeme ti, laskavý Vládce, dobrodinče našich duší, že jsme měli účast na tvých svatých nebeských a nesmrtelných svátostech. Urovnej naše cesty, upevňuj nás ve své bázní, ochraňuj náš život a upevňuj naše kroky na přímluvu slavné Bohorodičky a vždy Panny Marie i všech tvých svatých.*“

Závěrečné obřady začínají výzvou: „*V pokoji se rozejděme.*“ Lid odpoví: „*Ve jménu Páně.*“

Kněz pronáší žehnací modlitbu: „*Pane, ty žehnáš těm, kdo ti dobrořečí, a posvěcuješ ty, co doufají v tebe. Spas svůj lid a požehnej svému dědictví, ochraňuj svoji církev, posvěcuj ty, co milují krásu tvého domu. Oslav je svou božskou mocí a neopouštěj nás, v tebe doufající. Daruj pokoj svému světu, církvi, kněžím, našim světským představitelům a všemu svému lidu. Vždyť vše dobré a každý dokonalý dar pochází od tebe, Otce světél. A tobě vzdáváme slávu, díky a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky a na věky věků. Amen.*“ Lid odpoví: „*Jméno Hospodinovo budiž požehnáno nyní i na věky.*“ Kněz uděluje požehnání znamením kříže slovy: „*Požehnání Páně ať sestoupí na vás s jeho milostí a láskou nyní i na věky věků. Amen.*“ Kněz pokračuje: „*Sláva tobě, Kriste Bože naděje naše, sláva tobě.*“ Lid odpoví: „*Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému nyní i vždycky i na věky věků. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se. Pane, smiluj se, požehnej.*“

„*Kristus pravý Bůh náš, na přímluvu svaté přecisté Matky, našeho svatého otce Jana Zlatoustého a všech svatých, nechť se nad námi smiluje a spasí nás, neboť je dobrý a miluje nás. Amen.*“

(Také v České Třebové, na poutním místě Hory, je u kaple Panny Marie Pomocné pietní místo, kam mohou přijít svěřit své trápení rodiče, kterým zemřelo dítě.

Pomoc pro rodiče ve chvílích největší bolesti

Když rodič přijde o své dítě, prožívá nepředstavitelnou bolest, ze které se vynořují otázky: „Proč zrovna já?“ „Proč se to stalo?“ „Jak to Bůh vůbec mohl dopustit?“ „Existuje vůbec, když přihlíží tolika bolesti a nezabrání jí?“ „Zajímá Boha, co chci, zajímá ho, že trpím?“ „Jak zajistit, že už se to znova nestane?“ „Kde mám vzít sílu, abych Bohu zase uvěřil?“ I křesťan, který je jinak o své víře přesvědčený, najednou pochybuje, cítí vztek, nebo je naopak jeho bolest tak velká, že najednou k Bohu vůbec nedokáže najít cestu.

V takových situacích si člověk sám nepomůže a může mít pocit, že ani jeho partner/ přátelé, mu vůbec nerozumí. Z vlastní zkušenosti víme, že rozhovor s někým, kdo to všechno vidí zvenčí, kdo už se s podobnými problémy setkal, kdo ví něco o bolesti, utrpení, duchovní krizi a prázdnotě, může často pomoci. **Zde můžete najít kontakty na kněze a sestry, kteří s námi spolupracují:**

- P. Tomáš Petráček – Hradec Králové, Hořice a okolí, tom.petracek@seznam.cz, 737 508 787
- P. Vojtěch Brož – Hradec Králové a okolí, vojtech.broz@centrum.cz, 604 829 217
- Sr. Růžena Maříková – Hradec Králové a okolí, 732 446 428
- Sr. Gabriela Gorčáková – Hradec Králové a okolí, sestra.gabriela@gmail.com
- P. Karel Moravec – Králupy a okolí, karelmor@seznam.cz, 603 467320
- P. Jan Linhart – Skuteč a okolí, linhart.jan@email.cz, 605 541 676
- P. František Eliáš – Zábřeh a okolí, fazvoleuz@ado.cz, 731 626 500
- P. Pavel Jäger – Hoješín a okolí, pavel.jager@post.cz, 776 215 841
- P. Vojtěch Loub – Třebíč a okolí, vojtech.loub@gmail.com, 739 389 204

Výzva pro kněze a řeholní sestry

V případě zájmu o spolupráci při poskytování tohoto typu pomoci, prosíme, kontaktujte Petru Kolčavovou na e-mail petrakolcavova@gmail.com.

(Pozvánka

Pouť rodičů, kteří přišli o dítě

■ 9. prosince 2017, 10–18 hodin, Hora Matky Boží, Králupy. Perinatální hospic, z. s. vás zve na pouť, která nabízí prostor pro sdílení s jinými rodiči, kteří zažili totéž ať už nedávno nebo před deseti lety.

Program:

- 10:00 Křížová cesta za nenarozené a předčasně zemřelé děti v ambitech kláštera
- 11:00 Koncert s osobním svědectvím
- 12:30 Pauza na oběd (možné zakoupit v kláštře)
- 14:00 Výroba memoryboxů pro Dítě v srdci, prostor pro zpověď, duchovní rozhovor s knězem či psychologem, prostor pro osobní modlitbu, procházka po okolí
- 17:00 Mše svatá za rodiče, kteří prošli ztrátou dítěte

Více na www.ditevsrdci.cz

Přihlášení a informace:

petrakolcavova@gmail.com

Pouť, která nabízí

- prostor pro sdílení s jinými rodiči, kteří zažili totéž ať už dávno nedávno nebo před deseti lety.
- možnost otevřít své srdce Bohu a vylít mu vše, co prožívám. Možnost svátosti smíření a duchovního rozhovoru s knězem/řeholní sestrou.
- možnost dovolit si otevřít špatně zhojené rány a promluvit si s psychologem, pokud jsem dosud neměl odvahu to udělat.
- možnost získat informace či podporu ze strany pracovníků perinatálního hospice Dítě v srdci.
- prostor udělat něco dobrého pro budoucí rodiče malých andílků a podpořit dobrou věc.

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Lucie Bělohávková

Jak přežít, když se často bojím

Průvodce pro děti k překonání úzkosti

Každý si někdy prochází různými starostmi a obavami. Někdy se stane, že nás ale strach a úzkosti úplně pohltnou. Také se ti to stává? A chceš s tím něco udělat? Kniha *Jak přežít, když se často bojím*, ti pomůže. Naučíš se, jak pracovat s otravnými myšlenkami, které se ti honí hlavou, a najít cestu ven z bludného kruhu a nedůvěry v sebe sama. Brož., 120 str., 199 Kč

Robert Garfield

Mužský kód: Jak ho rozluštit

Změny mužské role v posledních desetiletích vyvíjejí na muže tlak, aby přestali své emoce skrývat. Zkušený psychoterapeut vychází ze skutečných příběhů, zkoumá výzvy, jimž dnešní muži čelí, a umožňuje mužům vést šťastnější a zdravější život. Brož., 216 str., asi 369 Kč

Biskupství královéhradecké nabízí k prodeji

Rodinný dům čp. 7 a stodolu v obci Horka u Chrudimi

včetně venkovních úprav a trvalých porostů.

■ **Samostatný rodinný dům čp. 7** – dvě nadzemní podlaží a půda, částečně podsklepený.

První nadzemní podlaží – předsíň, chodba se schodištěm do 2. NP a 1. PP, dva velké pokoje, kuchyň, spíž, koupelna, WC. Druhé nadzemní podlaží – předsíň se schodištěm do 1. NP a na půdu, dva velké pokoje, kuchyň, spíž, koupelna, WC. Půda – jednotný prostor nad 2. NP.

Základové konstrukce stavby jsou odhadovány kamenné, svislé zdivo kamenné (opuka), stropy nad sociálním zázemím klenba do ocelových nosičů, nad pokoji odhadován strop trámový se záklopem, schody dřevěné a kamenné, podlahy betonové, dřevěné, keramická dlažba, krov dřevěný vázaný, krytina vlnitý plech, klempířské prvky pozinkované, okna špaletová a dveře dřevěné plné, vytápění kamny na pevná paliva, TUV z boileru, sociální zařízení (vana, umyvadlo a WC).

Z indicií stavby zjištěn letopočet počátku užívání stavby 1825, tj. stáří 190 let.

Nemovitost je určena k celkové rekonstrukci.

■ **Stodola s přístřeškem** – jedno nadzemní podlaží, tvar střechy: v uliční části polovalbová, ve dvoře valbová, střecha přístřešku pultová. Půdorys ve tvaru L, rozdělen na pět částí (původní mlat průjezdný, dva chlévy, dva dřevníky). Stavba je dlouhodobě neudržovaná a je v havarijním stavu. Nemovitost je určena k celkové rekonstrukci.

Celá parc. č. st. 65 – 1156 m², parcela č. 313 ovocný sad, p. č. 316 zahrada – vše v katastr. území Horka.

■ **Cena:** dohodou

■ **Kontaktní osoba:** Lenka Kučerová – vedoucí oddělení investic, tel. 495 063 671, 732 777 218, e-mail: kucerova.lenka@bihk.cz

Modlitba za misie

„Modlitba je klíč, který otevírá Boží srdce. Ona jediná dokáže stále znovu přivádět Boha do tohoto našeho světa a stejně tak pouze ona jediná umí stále znovu přivádět člověka a svět k Bohu – jako marnotratného syna ke svému otci, který v plnosti své lásky k synovi nečeká nic jiného, než že jej bude moci znovu obejmout.“ Tato slova papeže Františka nás provázela po celý misijní měsíc říjen, kdy jsme si připomněli víc než jindy slova z Matoušova evangelia: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28, 19-20)

Peníze nebo modlitba?

Misijní poslání církve lze podporovat jak materiálně prostřednictvím darů, tak duchovně skrze modlitbu. Někdy dát ze svého hmotného nadbytku desátek, který nám nijak nechybí, nemusí být totéž, jako věnovat desátek růžence na dobrý úmysl ve chvíli, kdy padáme únavou... Ale obojí má svůj význam. Bez finančních prostředků nelze nic vybudovat, bez přímluvné modlitby zase může naplnění dobra chvíli trvat. Proto je v pořádku, když každý přispívá tím, co ve své situaci vnímá jako smysluplné.

Občas se nám do Národní kanceláře ozývají dlouhodobí dárci, kteří se najednou ocitli v tíživé finanční situaci a omlouvají se, že již dál nemohou posílat peníze a že je kvůli tomu tíží svědomí. Nemusí. Skutečná pomoc je vždy dobrovolná a nikdy

by nám samotným neměla způsobovat problémy. Pokud je vám misijní myšlenka blízká, ale sotva vyjdete se svými příjmy, možná dokážete denně ušetřit pár minut svého volného času, který jste ochotni misíím věnovat. Buď pravidelnou modlitbou v rámci některé z členských aktivit, jako je například Misijní růže, anebo dobrovolnou výpomocí jako třeba při organizování jarmarku, pečení štrúdlů a koláčů nebo zdobení kostela při misijních bohoslužbách. Rozhodně to nebude mít menší hodnotu, než kdybyste poslali finanční prostředky. Žádná pomoc není malá, stejně jako žádný dar není malý. Vždy záleží na možnostech, protože ty poukazují na míru naší vlastní oběti ve prospěch něčoho, kdo je na tom hůř než my.

Adorace pro misie

Modlitební aktivitou Papežských misijních děl pro jednotlivce, společenství, řeholnice a řeholníky, farnosti a jiné zájemce je Adorace pro misie. Jejím cílem je setkat se v osobní modlitbě s Misionářem světa Ježíšem Kristem, který nás k modlitbě a bdění vybízí, a sklonit se před Pánem, a celým svým bytím mu děkovat, chválit ho, naslouchat mu a předkládat Nejvyššímu své vlastní chvály i prosby. Také se modlit za Sv. otce, který Papežská misijní díla a církev vede, a spojit se skrze Ježíšovu přítomnost s lidmi všech kontinentů, a ve světle Jeho lásky vnímat potřeby chudých, nemocných i trpících. Během adorace také můžeme vyprošovat milost víry pro ty, kteří ji nemají, a odvahu pro věřící, aby se o víru chtěli a dokázali dělit. Tím vším pak podpoříme

misijní úsilí světové církve, misionáře a rozkvět misíí. Můžeme také svěřovat Pánu misie v naší zemi, aktivity PMD a vzájemnou spolupráci či vkládat do Božích rukou prosbu za dostatek lidí ochotných dát se plně do služeb evangelia či za hojnost povolání u nás i ve světě.

Jak na to?

- zajistit si možnost adorace, návštěvu kostela či kaple
- určit si pro adoraci pravidelný čas
- oslovit a pozvat lidi z okolí i adorace může být v tichu, doprovázená hudbou nebo četbou Písma svatého
- pokud se již při jiných příležitostech adorací účastníte, stačí, když přidáte úmysl na misie
- vyplnit a poslat přihlášku do Národní kanceláře PMD

Přihlášení členové dostávají členské číslo a také dvakrát ročně Misijní zpravodaj. V modlitbě na ně myslí i lidé z misíí a denně přináší oběť mše svaté mnoho misionářů ve všech kontinentech. Chcete se zapojit do aktivity Adorace pro misie? Přihlaste se zde: <http://www.missio.cz/prihlaska-clena/>

Národní kancelář Papežských misijních děl v ČR

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové
tel. 604 838 882, pmd@missio.cz

www.missio.cz

Každé dítě by mělo mít šanci chodit do školy a zažít lásku

To je jedno z největších přání čtrnáctileté Natalie Haddad z Hradce Králové, nadějně studentky Základní školy Jana Pavla II. a také milovnice tance. Ví, o čem mluví. S rodinou před lety utíkali před válkou ze syrského Damašku a ve východních Čechách našli svůj druhý domov. V mnohém jim pomohli pracovníci Integračního centra pro cizince hradecké Diecézní charity a také zdejší křesťanská komunita.

?? Kolik ti bylo roků, když jste odešli ze Sýrie? Pamatuješ si ještě něco?

Bylo mi devět a chodila jsem do čtvrté třídy. Vzpomenu si často a někdy z toho i brečím. V Sýrii mám ještě dědečka s babičkou, strejdy a tetu. Čím jsem starší, tím víc se mi po nich stýská. Máme o ně strach, ale jsme s nimi v kontaktu. Teď se to u nich prý trochu zlepšilo. Ale jinak třeba dva dny nemají vodu, často vypadne elektřina.

?? Jak dlouho žijete v Česku a jste u nás spokojeni? Jak jsi zvládla jazyk?

Už skoro pět let a jsme tady moc spokojeni. Nedovedu si představit, že bychom žili ve válce. Všichni mi říkali, že čeština je jeden z nejtěžších jazyků na světě, ale mně to tak nepřípadlo. Hodně jsem si četla. Chodím také na doučování s dobrovolnicí v Charitě. Navštěvovali jsme i kurzy v Jaroměři.

?? Jací jsou Češi? Máš tu kamarády?

Mám v Hradci hodně kamarádů ve škole i mimo. Jsou skvělí. Přijali mě výborně. Naše škola je malá, ale krásná. Všichni se známe. Jsou tam nejlepší žáci a učitelé, co jsem kdy zažila.

?? Které předměty tě ve škole baví nejvíc?

Nejradši mám občanskou a rodinnou výchovu. Hodně spolu komunikujeme, jací lidé jsou a jaké mají problémy. Jinak mi jde všechno, matika i čeština, z ní mám jedničku. Studuju taky němčinu a angličtinu. Baví mě i historie. Nikdy jsem si nemyslela, že budu dokonce mezi jedenácti nejlepšími dětmi cizinců v celé České republice. V Praze jsme dostali diplom a dárky. Měla jsem ohromnou radost a moc to pro mě znamená.

?? Co je tvůj největší koníček?

„Mám teď všechno – skvělou rodinu, výbornou školu, kamarády. Připadá mi to jako zázrak. Přála bych to samé i ostatním dětem,“ říká talentovaná Natalia, která také letos obdržela diplom od UNHCR za vynikající studijní výsledky. Foto: J. Karasová

Tancování. Loni jsme například s kamarády tancovali na festivalu Setkání národů i na jiných akcích Integračního centra. Trénovali jsme každý den. Syřané mají tanec rádi. A taky teď chodím do T-BASS (taneční skupina v Hradci Králové). Jinak zpívám ve sboru. Přihlásila jsem se taky na kroužek včelařství ve škole. Moc ráda totiž zkouším nové věci.

77 Jak budete prezentovat svou zemi na letošním Setkání národů?

Sýrie tam má každý rok svůj stánek. Návštěvníci mohou ochutnat i naše speciality – baklavu (sladký dezert) nebo hummus (pokrm z cizrny). Máme také výbornou černou kávu. Můžete se těšit i na orientální tanec. Na Setkání národů mají lidé možnost poznat kulturu jiných zemí. Naše rodina chodí i na další akce Integračního centra. Byli jsme na táboře, účastníme se různých soutěží.

77 Už víš, čím bys jednou chtěla být?

Ano, psycholožkou. Rodiče mi říkali, že studium trvá hodně dlouho, ale já moc ráda pomáhám druhým. Láká mě i tlumočení nebo dobrovolnictví v Charitě. Třeba pracovat s dětmi, pomáhat jim s úkoly apod.

77 Kdybys mohla něco změnit, co by to bylo? Co by sis nejvíc přála?

Lidé mají v dnešní době hodně předsudků. Chtěla bych, aby se snažili druhému člověku nejdřív porozumět a mluvili s ním. Aby ho hned neodsuzovali jenom proto, že je cizinec. Často jsou to úžasní a úplně normální lidé. Jinak přání mám hodně. Ale teď mám všechno - skvělou rodinu, výbornou školu, kamarády... Připadá mi to jako zázrak. Přála bych to samé i ostatním dětem. Aby už nebyly ve světě války. Aby děti nemusely žít na ulici a žebrať. Každé dítě na zemi by mělo mít šanci chodit do školy a zažít lásku.

Ptala se Jana Karasová)

Poznejte s námi národy a kulturu čtyř kontinentů pod jednou střechou na festivale

Setkání národů 2017

9. 11., 15-19 h., Adalbertinum, Tr. ČSA 300

Národní hudba, tanec, umění i kuchyně. V programu vystoupí Anibal Brito Rosario (Dominik. rep.), Camara Mamadouba (Rovník. Guinea), Yola Mosa (Sýrie), Igor Sitchuk a argentinské tango, Vietnamský tanec, dále interpreti z Ruska, Ukrajiny a Arménie.

Pořádají: Integrační centrum pro cizince DCH HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, FF UHK, SUZ MV ČR - PoS Kostelec n. O., ZUŠ Habrmanova HK, KURO HK, MKI Klíč a Region. ukrajinským spolkem ve VČ. Záštitu převzal primátor MUDr. Zdeněk Fink. Více na www.cizincihradec.cz.

Projekt Integrační centrum pro cizince AMIF/10/02 je financován v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

(AKTUALITY)

(Slavnostní otevření Sociálně terapeutických dílen Miriam pro hendikepované v Králíkách. Foto: archiv OCH Ústí nad Orlicí)

Dílny Miriam slavnostně otevřeny

Králíky: Díky spolupráci města Králíky, Pardubického kraje a Charity se podařilo uvést do života novou službu pro hendikepované – Sociálně terapeutické dílny Miriam, které byly slavnostně otevřeny 3. října za účasti řady významných hostů. Ředitelka Oblastní charity Marie Malá poděkovala partnerům za spolupráci a kolegům z poličské Charity za předání zkušeností. Starostka města Jana Ponocná ocenila, že iniciativa vzešla od lidí, kteří tuto službu sami potřebují. Město Králíky pro tyto účely zrekonstruovalo prostory v Příční ulici, které vysvětil Mons. Josef Suchár, prezident hradecké Diecézní charity. Radní Pardubického kraje Pavel Šotola také přivítal, že se služba otevírá v regionu, kde je nedostatek pracovních příležitostí.

Výtvarnou a dřevařskou dílnou provedla hosty a rodiče klientů vedoucí zařízení Miroslava Kopecká, která jim ukázala také obchůdky s výrobky. S hendikepovanými tu pracují formou manuální práce a nabízejí jim aktivity, které rozvíjejí jejich osobnost, společenské kontakty a komunikaci. „*Syn je tady velice spokojený. Přijde domů a říká: „podívej mamí, tohle jsem vyrobil sám!“ Vidím na něm, jak je šťastný, že něco dokáže,*“ pochvalovala si maminka jednoho z klientů.

Iva Marková)

Dobrovolníci pro potravinovou sbírku

Hradec Králové: Hradecká Oblastní charita hledá dobrovolníky pro pomoc při Národní potravinové sbírce, která se koná 11. listopadu v obchodních centrech. Zapojte se do celostátní akce a pomozte lidem, kteří žijí na hranici chudoby. Vybrané potraviny se distribuují neziskovým organizacím, které pomáhají seniorům, matkám samoživitelkám, pěstounským rodinám, dětem z domovů a lidem v nouzi v našem kraji. **Kontakt: dobro@charitahk.cz. Bližší informace naleznete na www.charitahk.cz. Děkujeme, že nám pomáháte pomáhat!**

Petra Zíková)

(KALENDÁŘ NA LISTOPAD

Hradec Králové

- **1. 11. Dušičkové rozjímání**
náplavka u Pražského mostu,
od 16:30 hod. Vystoupí herci
Klicperova divadla a folkové duo
P. Šilhánek a P. Nabožný.
- **8. 11. Nos Dames, francouzské
šansony**, kostel Nanebevzetí
Panny Marie, od 17 hod.
Návštěvou benefice podpoříte
Domáci hospicovou péči.
- **15. a 21. 11. Dny otevřených dveří**
15. 11. od 9 do 13 h., Poradna pro
lidi v tísní, Kotěrova 847
21. 11. od 9 do 15 h., Středisko
rané péče Sluníčko, Karla IV. 1222
Srdečně Vás zve Oblastní charita
HK. Více na www.charitahk.cz.

Ústeckoorlicko

- **1.–29. 11. Dny otevřených dveří
v Charitní ošetrovateľské službě
(CHOS)**, vždy od 14 do 16 hod.
1. 11. CHOS Letohrad, Na Ko-
pečku 356; 15. 11. CHOS Chocẽn,
U Koupaliště 1902; 29. 11. CHOS
Lanškroun, nám. A. Jiráskova 2
Pořádá Oblastní charita Ústí n. O.
Více na www.uo.charita.cz.

Dvůr Králové n. Lab.

- **14. 11. Benefiční koncert**
Kamil Střihavka a Leaders,
Hankův dům, od 19 hod.
Nenechte si ujít! Výtěžek podpoří
služby dvorské Charity.
Více na www.dk.charita.cz.

Náchod

- **28. 11. Benefiční koncert Bratři
Ebenů – Čas holin**, Městské
divadlo Dr. J. Čížka, od 19 hod.
Návštěvou pomůžete zakoupit
sanitní vůz pro Hospic Anežky
České Červený Kostelec. Více na
www.hospic.cz.

Festival Bez bariér jsme si blíž korunoval rekord

Havlíčkův Brod: Na úspěšném prvním ročníku festivalu sociálních služeb, který 15. září na Havlíčkově náměstí uspořádala Oblastní charita Havlíčkův Brod s finanční podporou města, se prezentovalo jedenáct pomáhajících organizací. Návštěvníci se tu dozvěděli více o možnostech sociální péče v regionu a také si vyzkoušeli zajímavé aktivity. S velkým ohlasem se setkal rovněž pokus o rekord, nesený ideou, že lidé jsou ochotni darovat část svého srdce i těm, jež v životě čelili vážnějším překážkám.

Návštěvníkům se podařilo z 358 papírových srdcí vytvořit nejdelší šňůru o délce 94,4 m a nový rekord byl zapsán do Guinnessovy knihy. Zaměstnanci a dobrovolníci pro ně připravili i pestrý doprovodný program jako dílničky, hry pro děti, stánky s výrobky, vystoupení klientů nebo koncerty. K vynikající atmosféře přispěla také moderátorka Tereza Šnajdr Stýblová, která si vyzkoušela i gerontooblek, jenž simuluje stárnutí organismu.

Myšlenka havlíčkobrodské Charity uspořádat tento festival se setkala s kladným přijetím. Na náměstí se společně s ní prezentovaly také Sociální služby města, FOKUS Vysočina, Domov pro seniory, Charita Třebíč, Centrum pro zdravotně postižené Kraje Vysočina, Nemocnice Havlíčkův Brod a další. S průběhem akce

pomohli vedle města i další partneři. Děkujeme! Více na www.hb.charita.cz.

Aneta Slavíková)

25 let Oblastní charity Pardubice

Pardubice: Začátky pardubické Charity v 90. letech byly nesené nadšením a obětavostí tehdejších zaměstnanců a dobrovolníků. Od doby, kdy sestry a pečovatelky po městě chodily pěšky, jezdily MHD či se střídaly o dvě jízdní kola zaparkovaná na faře, se však mnohé změnilo. Ze skromných začátků, kdy tu existovala jedna služba ošetrovateľská a jedna sociální, vyrostla Oblastní charita Pardubice v jednoho z nejdůležitějších poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb v regionu. Rádi bychom poděkovali všem dobrým lidem, kteří darovali kus sebe a zasloužili se o to, že můžeme dál pokračovat ve společném díle, které se započalo již před čtvrt stoletím.

Oslavy 25. výročí zahájila 26. října mše svatá v kostele sv. Bartoloměje, kterou celebroval prezident hradecké Diecézní charity Mons. Josef Suchár. Hudební doprovod zajistila křesťanská kapela Smile Back z Letohradu, která hrála i v pardubickém Domě techniky, kde oslava pokračovala za přítomnosti důležitých hostů, k nimž patří i naši milí dobrovolníci, bývalí i současní zaměstnanci. Více na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský)

◀ Výroba srdíček na festivalu sociálních služeb Bez bariér jsme si blíž v Havlíčkově Brodě. Foto: Denisa Šimanová

Výsledky sbírky na Charitu ve farnostech královéhradecké diecéze z neděle 25. 6. 2017*

Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč	Farnost	Kč
Bělá n. Svitavou	1 250	Hoříčky	535	Lovčice	770	Skuteč	4 192
Běrunice	2 725	Hostinné	1 975	Lučice	1 878	Slatina nad Zdobnicí	190
Bohdaneč u Zbraslavi	625	Hradec Králové - Kukleny	3 225	Luže	3 895	Slatiňany	4 429
Bohuslavice nad Metují	2 730	HK - Nový Hradec Králové	3 315	Malé Svatoňovice	2 163	Slavoňov	4 079
Bojanov	2 835	HK - Pražské předměstí	12 016	Mikulovice	1 495	Smidary	580
Borohrádek	1 266	Hradec Králové I	11 609	Místní komunita Salesiánů	3 178	Solnice	800
Borová	5 200	HK I - kostel P. Marie	12 730	Mladé Břístě	934	Sopotnice	930
Boušín	3 950	Hrochův Týnec	6 670	Mladočov	4 170	Sopoty	1 000
Brandýs nad Orlicí	1 000	Hronov	6 252	Morašice u Litomyšle	4 301	Střítež	640
Bykáň	300	Humpolec	5 725	Mříčná	853	Studenec u Horek	2 330
Bystré u Poličky	5 397	Chlumec nad Cidlinou	1 130	Náchod	11 760	Studnice	1 290
Bystré v Orlic. horách	2 880	Choceň	10 400	Nasavrky	3 500	Světlá nad Sázavou	6 170
Bystřec	1 100	Chomutice u Hořic	910	Neratov	5 500	Svojanov	5 395
Býšť	1 730	Chotěboř	2 694	Nížkov	10 570	Svratka	6 022
Cerekvice nad Loučnou	1 306	Chrast u Chrudimě	2 500	Nová Paka	11 500	Šlapanov	527
Čachotín	1 265	Chroustovice	2 113	Nová Ves u Chotěboře	700	Trutnov I	4 148
Čáslav	5 008	Chrudim	10 721	Nové Hradky u Skutče	4 273	Trutnov III - Poříčí	763
Častolovice	2 060	Chvalkovice	300	Nové Město nad Metují	8 719	Třebechovice p. Oreb.	4 433
Čenkovice	100	Jablonec nad Orlicí	8 468	Nový Bydžov	2 295	Třebonín	400
Černilov	3 150	Jaroměř I	2 500	Ohaře	1 400	Třebosice	616
Červené Janovice	780	Jičín	7 450	Ohnišťany	200	Týnec nad Labem	1 205
Červený Kostelec	9 868	Jilemnice	1 810	Opatov v Čechách	4 260	Uhelná Příbram	325
Česká Bělá	1 945	Jirice	827	Opočno	5 842	Úpice	3 004
Česká Skalice	4 220	Josefov	892	Osice	400	Ústí nad Orlicí	9 639
Česká Třebová	5 962	Kaliště	374	Pardubice	14 219	Vamberk	3 090
České Heřmanice	1 702	Kameničky	14 772	Pertoltice	521	Vápnou u Přelouče	860
České Libchavy	1 000	Knířov	368	Pohled	620	Vejvanovice	1 750
České Meziříčí	1 247	Koclířov u Svitav	3 280	Police nad Metují	7 637	Velká Losenice	3 736
Čibuz	1 155	Kopidlno	936	Polička	17 785	Velké Poříčí	3 003
Deštné v Orlických horách	510	Korouhev	1 958	Polná	15 707	Vilémov u Golčova Jeníkova	415
Dobruška	14 677	Kostelec nad Orlicí	4 373	Proseč u Skutče	6 170	Vitkovice v Krkonoších	2 000
Dobruška	580	Králiky	500	Předhradí	3 420	Vojslavice	420
Dolní Čermná	9 266	Králiky II	3 100	Přepychy	1 120	Vraclav	1 738
Dolní Dobrouč	2 750	Kratonohy	200	Přibyslav	10 293	Vrbatův Kostelec	1 640
Dolní Krupá	3 022	Krouna	1 850	Pustá Kamenice	2 040	Vrchlabí	8 179
Dolní Libchavy	2 050	Krucemburk	8 500	Radhošť	645	Všestary	800
Dolní Újezd	5 665	Křížlice	880	Raná	3 400	Výprachtice	850
Dvůr Králové n. Lab.	7 130	Kutná Hora	14 390	Rohovládova Bělá	1 679	Vysoké Mýto	6 931
Golčův Jeníkov	817	Kutná Hora - Sedlec	10 000	Rosice nad Labem	2 925	Vysoké Veselí	1 655
Havlíčkova Borová	2 726	Lanškroun	7 587	Roztoky u Jilemnice	305	Zálesní Lhota	104
Havlíčkův Brod	5 906	Lázně Bělohrad	1 569	Rtyně v Podkrkonoší	1 966	Zámorsk	621
Heřmanův Městec	4 500	Lázně Bohdaneč	3 170	Rudoltice	380	Zámorsk - Slatina	940
Hlinsko	11 097	Ledeč nad Sázavou	7 177	Rybná nad Zdobnicí	535	Zbraslavice	640
Horní Branná	1 039	Letohrad	13 262	Rychnov nad Kněžnou	2 286	Zbýšov v Čechách	3 520
Horní Heřmanice	950	Libčany	500	Sádek	2 715	Žacléf	800
Horní Jelení	2 006	Libřice	831	Sebranice u Litomyšle	15 000	Žamberk	850
Horní Roveň	1 830	Licibořice	2 385	Senožaty	321	Ždírec	2 331
Horní Sloupnice	4 355	Lično	1 010	Sezemice	2 510	Železnice	3 990
Horní Štěpanice	1 060	Lipnice nad Sázavou	300	Skála	740	Žiželice	1 449
Hořice v Podkrkonoší	5 773	Litomyšl	18 263	Skuhrov u Havl. Brodu	1 755	Žumberk	245
Celkem							726 681

Poznámky: *V tabulce jsou uvedeny výsledky sbírky na Charitu ve farnostech, které zaslaly její výtěžek do 9. 10. 2017. Informace: Marcela Hledíková – tel. 495 063 135.

Darované finanční prostředky budou použity na podporu činnosti Diecézní katolické charity Hradec Králové, která zajišťuje metodické vedení Charit v královéhradecké diecézi a také realizuje vlastní projekty pomoci jako jsou: Adopce na dálku a rozvojové projekty v Indii, Dobrovolnické centrum, Půjčovna pomůcek pro nemocné nevléčitelnou Huntingtonovou chorobou a projekty na pomoc cizincům a uprchlíkům.

Děkujeme všem dárcům za příspěvek a podporu charitní činnosti a také všem duchovním správcům za spolupráci a pozornost, kterou sbírce ve svých farnostech věnovali.

PRO STUDENTY TAKÉ 8. 11. 2017

Hosté: Jiří Drahoš, Marek Hilšer, Michal Horáček, Martin Jan Stránský,
Ondřej Šteffl, Vladimíra Dvořáková, Tomáš Feřtek, Václav Klaus ml. a další.

PONDĚLÍ	14:30	Slavnostní zahájení
	15:00–18:00	Panel č. 1: Vize vzdělanosti – diskuse prezidentských kandidátů
ÚTERÝ	9:00–12:00	Panel č. 2: Vzdělanost v naší době – pohled z nadhledu
	14:00–17:00	Panel č. 3: Vzdělanost v naší době – pohled z praxe
STŘEDA	9:00–12:00	Studentské workshopy pro 30 vybraných účastníků

Broumovské diskuse

Registrujte se na
www.broumovskediskuse.cz

